

Žďárské

noviny

květen/ 2020
XXVII

PATROL®

- poplachové zabezpečovací systémy
- elektrické požární systémy
- kamerové systémy
- komunikační datové sítě
- projekce, montáž, servis a revize

INFO LINE 602 56 56 56

www.patrol.cz

ALARM SYSTEM

z05-3D

MOMENTKY z osvobození města pilně zachycoval žďárský fotograf Vilém Frenzl. Jeho malého syna vysadili vojáci na koně.

Zdroj: kniha *Žďár nad Sázavou ve fotografiích – Květen 1945* (vyšla r. 2005).

Již sedmdesát pět let žijeme v míru

Letos v květnu uplynulo 75 let od ukončení 2. světové války. Dosud nejkrvavější konflikt v dějinách lidstva trval šest let a měl přes 72 milionů obětí, z toho 47 milionů civilistů.

■ Lenka Kopčáková

Samo Československo utrpělo ve 2. sv. válce 365 tisíc obětí (25 tis. padlých vojáků, 63 tis. civilních obětí a 277 tis. obětí židovského holocaustu). Květnové dny 1945 přinesly velké naděje.

Po osvobození Brna (26. 4.) byl Žďár obsazen

přesunutým komandem tamního gestapa, které pacifikovalo odboj v týlu. Poslední hodiny války si vyžádaly na Žďársku nemalé oběti. V samotném Žďáře padlo nejvíce lidí ve středu 9. května 1945, kdy esesáci i popravovali.

Konci 2. sv. války ve Žďáře jsme se podrobně věnovali před dvěma lety v seriálu připraveném s Pavlem Elblem, historikem Regionálního muzea města.

Známé i překvapující lidské epizody z tehdejšího Žďáru si lze znovu přečíst na našich stránkách: www.jihlavske-listy.cz/zn. Stačí si otevřít archiv

roku 2018. Seriál vyšel v červnu (str. 20) a srpnu 2018 (str.10).

Urputné boje i nenápadní hrdinové

Dosud největší válka v dějinách začala 1. 9. 1939, kdy Německo zaútočilo na Polsko, a skončila 2. 9. 1945 kapitulací Japonska. Do válečného konfliktu bylo postupně vtaženo 70 států světa. Osvobození Československa na jaře 1945 od německých okupantů bylo jednou z posledních událostí války.

(Pokračování na str. 2)

VODASERVIS

BAZÉNOVÁ CHEMIE
ČERPAČÍ TECHNIKA

Jamská 2362/53
591 01 Žďár nad Sázavou
www.vodaservis.cz

VP radon
měření a vyhodnocení radonu

Měření radonu
v půdě a místnostech

Květná 1030/13
Žďár nad Sázavou

tel./fax: 566 628 232
mobil: 603 486 822
e-mail: vp-radon@vp-radon.cz
www.vp-radon.cz

Z03-vprM

TONER-COPY
S.R.O.

Prodej a servis kopírek a tiskáren

♦ PRONÁJEM
♦ SPLÁTKOVÝ PRODEJ
♦ OUTSOURCING

+420 569 433 046
+420 774 112 220
www.toner-copy.cz
servis.zdarns@toner-copy.cz

KONICA MINOLTA hp RICOH nashuatec

WinFAS
EKONOMICKÝ SOFTWARE

software pro
zemědělské
společnosti

www.winfas.cz

Žižkovu a Farčata spojí letos lávka

I v době omezení života města kvůli pandemii koronaviru panuje na březích řeky Sázavy stavební ruch. Parta mužů v rouškách buduje základ pro přemostění z ulice Žižkova na Farských humnůch.

Již koncem srpna tudy povede přes 30 metrů dlouhá lávka, která město vyjde ke 4 mil. Kč. Lidem z odlehklých částí zjednoduší přístup do parku na Farských humnůch a díky právě budované cyklostezce po pravém břehu Sázavy obě stavby přinesou Žďárákům nové relaxační možnosti.

Stavba vzniká v rámci městského projektu Rozvoj cyklo dopravy v objemu 30 milionů korun. Ten přinese bezpečnou rekreační cyklistiku, ale stezky využívají i Žďárci mířící do zaměstnání na kole. Jako první byla z tohoto balíku loni zrealizována stavba cyklostezky od Pilské nádrže ke Stržanovu, včetně vybudovaného podjezdu pod silnicí I/37 u Stržanova.

Radnice také plánuje obnovit dvě více než 50 let staré lávky v blízkosti

TAK MÁ VYPADAT lávka, co na podzim překlene řeku od Žižkovy ulice k Farským humnům. **Vizualizace: archiv města**

MěÚ, neboť jsou již za hranicí životnosti. První nahradí současnou lávku od parkoviště k Domu kultury, na kterou musíme nyní vystupovat po schodišti. Nová lávka Bedřicha Drože již bude bezbariérová.

Také nová lávka Nábřežní bude moderně pojata. Oproti stávající lávce se o deset metrů posune směrem ke

kinu. Bude tak v jedné přímce s přechodem pro chodce, mířícím od městského úřadu ke schodišti u Tvrze a ke kostelu sv. Prokopa.

Jak před časem informoval starosta Martin Mrkos (Žďár-ŽM), letos v září má být připraven projekt za 1,1 mil. Kč na přestavbu obou těchto lávek. Na samotné stavby snad dojde v příš-

tím roce, finanční náročnost určí projektová dokumentace. Zatím lze stavby odhadovat v jednotkách milionů. Všechny tři lávky budou sloužit jak chodcům, tak i cyklistům.

Pozornost na lávky se v českých městech po roce 2016 soustředila po zkušenostech s pádem dvou lávek pro pěší, naposledy Trójské lávky z roku 1984 před třemi roky. Následný průzkum po celém Česku ukázal, že lávky opravdu dožívají.

Jak připomíná místostarostka Žďaru Ludmila Řezníčková (ANO 2011), žďárské mosty a lávky prošly všichni technicko-bezpečnostní revizí. Ta mnohdy ukázala, že namísto opravy se již vyplatí postavení moderních bezbariérových lávek. Ty jmenované byly doporučeny k obnově jako první.

„Prvek estetiky a funkčnosti je pro nás důležitý, snažíme se jej skloubit s přiměřenou cenou. Podařilo se nám vysoutěžit zkušenou projekční firmu, která se mosty a lávkami zabývá dlouhodobě,“ uzavírá starosta. **-lko-**

Již sedmdesát pět let žijeme v míru

(Dokončení ze str. 1)

Z východu už od ledna postupovala Rudá armáda, ze západu se od konce března blížila americká vojska. Obě armády se setkaly dne 9. 5. 1945 u jihočeských Prachatic.

Než se ale tak stalo, proběhly tvrdé boje se spoustou zmařených životů, ale i s rostoucími nadějemi na mír. Nelze zapomenout na prosté hrdiny, kterými byli během války obyčejní Čechoslováci zapojení v odboji a partyzánském hnutí.

V okolí Žďáru a Přibyslavi operovalo několik partyzánských oddílů a spojky bývaly mnohdy i nenápadné ženy. O ukrytých partyzánech v domě často ostatní rodina vůbec nevěděla. Čelit tvrdým výslechům gestapa nebylo lehké. Každá chyba se rovnala i smrti. Boji o Žďár se v závěru války účastnili i jugoslávští partyzáni.

Květnové povstání v ČSR bylo od 1. 5. 1945 řízeno odbojovými skupinami. Jako první v zemi povstal Přerov, ale vzpouru nacisté krvavě potlačili, lidi mučili a popravovali. Jednou z nejznámějších epizod bylo Pražské povstání a boj o Český rozhlas. Spustil odvážným vysláním dne 5. 5., kdy se od ranních šesti hodin z rozhlasu linula čeština a zakázané české písně. Německé jednotky SS okamžitě zasáhly, ale rozhlasu přišli na pomoc čeští policisté a nakonec i vládní vojsko. Celkem při Pražském povstání bojovalo na 30 tisíc povstalců. Těžké boje trvaly čtyři dny a právě z této historie se nám vybaví ono zoufalé volání nesoucí se éterem: „Voláme vše české na pomoc Českému rozhlasu, esesáci zde vraždí české lidi...!“ Při boji o rozhlas padlo 170 českých občanů.

To, že nikdy není nic zcela bílé nebo černé, dokazuje fakt, že špatně vyzbrojeným povstalcům v Praze přispěchali na pomoc kontroverzní vlasovci, tedy příslušníci tzv. Ruské osvobozené armády, kteří bojovali s nacisty proti Sovětům. Bylo to nečekané, ale i zistné. Při pomoci Pražanům jich padlo na tři

1945 - 2020

VLAJKY spojenců v roce 1945

sta. Boje skončily až 9. května, kdy do Prahy vjela Rudá armáda. Většina vlasovců skončila v sovětských gulazích.

Spojenci z východu, Američané ze západu

Ale my se zatím vrátíme na počátek roku 1945.

Rudá armáda spolu s armádou Rumunska a 1. československým armádním sborem postupně osvobozovaly území Slovenska. První volné byly 20. 1. Košice a Prešov; 4. 4. Bratislava. Nejtěžší boje probíhaly v Karpatech, ve slovenských horách a u Ostravy.

Na osvobození Československa se podílelo okolo 2,1 mil. vojáků spojeneckých armád z východní fronty, většina ze Sovětského svazu. 1. Ukrajinský front maršála Koněva, 2. Ukrajinský front maršála Malinovského a 4. Ukrajinský front gen. Petrova.

Na Moravě kladli Němci daleko tvrdší odpor, skupina německých armád zde měla přes 1,2 mil. vojáků. Až konečně po osvobození Brna 26. 4. stáli Sověti na jihu Českomoravské vysočiny.

Dne 7. 5. 1945 byla ve francouzské Remeši podepsána všeobecná bezpodmínečná kapitulace nacistického Německa, potvrzená 8. 5. v Berlíně. Na

základě dojednaných podmínek měla být tento den od 23 hodin zastavena palba a německé jednotky měly složit zbraně a přejít do zajetí vojsk nacházejících se před nimi.

Německá armáda na východní frontě v českomoravském prostoru však tyto podmínky nerespektovala a snažila se probít do americké zóny. A to za každou cenu.

Ze západu se již od konce března k předválečným hranicím ČSR blížila půlmilionová 3. americká armáda pod vedením generála George S. Pattona. Směřovala z Magdeburgu do rakouského Lince.

Dle vyjednané dohody mezi americkým vrchním velením a sovětským generálním štábem měli Američané osvobodit území podél jižní a jihozápadní hranice ČSR až po linii dotyku se sovětskou armádou. To ve směru Kraslice-Karlovy Vary-Plzeň-České Budějovice-Horní Dvořiště. Rudá armáda měla obsadit údolí řeky Vltavy a celý východní břeh Labe.

Dne 18. 4. 1945 americká armáda vstoupila na české území v Aši, zejména ve Františkových Lázních a Chebu se Němci urputně bránili. Cheb byl bombardován. Dne 1. 5. zde naši státní vlajku vztyčili vojáci Československé obr-

něné brigády na Západě.

Mezi 5. až 10. 5. Američané obsadili zbytek území k demarkační čáře. Osvobodili víc než 9000 km² západních a jižních Čech. Americké ztráty činily kolem 290 vojáků.

ČSR byla jedinou okupovanou zemí, kde se setkala Rudá a americká armáda. Stalo se tak 9. 5. 1945 na demarkační linii u Hracholusek, obce nedaleko Prachatic. Setkala se tu 100. gardová střelecká divize generálmajora A. I. Makarenka a 3. pěší divize generálmajora A. E. Browna. Na místě dodnes stojí památník, na němž se dočteme, že na této křižovatce se na konci války sešla vojska pěti armád. Dorazila vítězná americká armáda, naši čsl. vojáci hlídali prchající německou a maďarskou armádu. Zajatce převzala vítězná Rudá armáda. „...Zde si podali ruce hrdinové ruští a američtí. Československý národ nezapomene svých osvoboditelů,“ končí památný nápis.

Následně sovětská i americká vojska pomáhala s odminováním území a se spojenci dohlédávala ukryté nepřátele. V listopadu 1945 vojska opustila naše území.

(Čerpáno ze zdrojů: www.dvacatestoleti.eu; www.valka.cz; Wikipedie a z regionálních historických webů)

Žďár chce senior taxi

Vůz senior taxi by mohl po Žďáře jezdit v roce 2022 a kromě seniorů nad 65 let by přepravoval i hendikepované spoluobčany. Tedy držitele průkazu ZTP, ZTP/P s trvalým pobytem na území města.

Službu senior taxi chtějí provozovat Sociální služby města. Vůz daruje Nadače Charty 77 – Konta Bariery ve spolupráci s řetězcem lékáren z projektu Taxík Maxík.

„Město Žďár nad Sázavou má zájem o poskytování služby senior a handicap taxi na svém území a aktivně vyhledává možnosti zajištění financování. Pokud budeme v projektu úspěšní, získáme velkoprostorové vozidlo a Sociální služby města, jako provozovatel služby, příspěvek na provoz v prvním roce ve výši 150.000 Kč,“ uvádí místostarosta Josef Klement.

Služba je primárně určena k seniorské dopravě, ale všechna zapojená města přepravují také handicapované osoby s doprovodem. Cílem cest bývají nejen zdravotnická zařízení, nákupy či úřady a instituce, ale i návštěvy divadel, knihoven a kulturních akcí. Projekt má tedy i roli socializační a integrační. **-lko-**

ZAHRÁDKÁŘSKÝ JARMARK

Plastia, Žďárská 313,
Nové Veselí

14. 4. - 30. 5. 2020

PO – PÁ 9:00 – 17:30
SO 8:00 – 11:30

ZAVŘENO: 1. 5. 2020, 8. 5. 2020

- Samozavlažovací truhlíky a květináče
- Konvičky, rozprašovače
- Květiny, byliny, semena, hnojiva

*Platnost slevového kuponu: od 14. 4. do 30. 5. 2020 pouze na Zahrádkářském jarmarku v areálu Plastia s.r.o.. Na 1 nákup lze uplatnit pouze 1 kupon. Slevy se nesčítají.

www.plastia.eu

SLEVA 5 %
kupon odevzdejte
u pokladny*

PĚSTUJI, AŽ NEZEZELENÁM

Zapojte se do výzvy plné zelené naděje pro lepší zítřky. Každý den s sebou nese potenciál pomyslného semínka, ze kterého je možné vypěstovat něco krásného. A v této době dává pěstování vlastních potravin větší smysl než kdy jindy. Může nám pomoci, abychom z toho všeho v těchto zoufalých dnech nezezeleli. Naplňuje nás nadějí, přináší radost, útěchu a propojuje nás s přírodou kolem. Navíc pěstování nemá limity. Věřte, že i v obyčejném truhlíku za oknem nebo na miniaturní předzahrádce vypěstujete spoustu zdravé zeleniny a ovoce.

Máte-li soutěživého ducha a rádi sdílíte vaši radost z pěstování, zapojte se na do zahrádknické výzvy firmy Plastia #pestujiatnezezelelam.

JAK SE ZAPOJIT? Soutěž probíhá na Instagramu [urbalivebyplastia](https://www.instagram.com/urbalivebyplastia). Zapojte se sdílením fotky z vašeho pěstování na okenním parapetu, na

balkoně, na terase, na vlastní nebo komunitní zahradě nebo kdekoli jinde. Fotku nasdílejte na svůj veřejný IG profil, v komentáři použijte hashtag #pestujiatnezezelelam a označte profil @urbalivebyplastia.

O CO SE HRAJE? Na konci každého měsíce bude vybrán jeden úspěšný pěstitel, který získá sadu výrobků na pěstování: truhlík Berberis 60 cm, pěstební set a konvičku. Soutěž sdílené pěstitelské radosti poběží do konce června. První oceněný pěstitel bude zveřejněn 1. 5. 2020, poslední 1. 7. 2020.

Více informací o výzvě najdete na webu Plastie: www.plastia.eu

plastia
zasadte radost

Teleflex

Žďár nad Sázavou

Pracujeme pro váš život
Přidejte se k nám!

Neustále rosteme!

Přijmeme kolegy na tyto pracovní pozice:

- Výrobní operátor / operátorka - 2směnný a 3směnný provoz
- Technik údržby budovy
- Inženýr kvality
- Skladník
- Nákupčí

Pošlete nám
životopis
a staňte se
součástí
našeho týmu.

www.prace-teleflex.cz kariera.zdar@teleflex.com

Kolem Žďáru vysází tisíce stromů

Bezmála pět tisíc stromů v lokalitách Vetla, u Malého lesa a mezi Žďárem a Radonínem vysází město Žďár n. S. díky dotaci od Kraje Vysočina.

Peníze město získalo z výzvy č. II., Hospodaření v lesích 2019.

„Jsme velice rádi, že jsme uspěli v žádosti o dotaci na sázení stromků v lesích z Fondu Vysočiny. Kraj povýšil alokaci peněz do těchto dotací, protože si uvědomuje dopady kůrovcové kalamity a chce pomoci všem vlastníkům lesů,“ vítá místostarostka Ludmila Řezníčková (ANO 2011) mající ochranu životního prostředí v gesci.

Mladé stromky se v okolí Žďáru zazelenají na téměř osmi kilometrech čtverečních. Kraj Vysočina

podpořil výsadbu stromů na městských lesních pozemcích téměř 159 tisíci korun.

Na otázku ŽN, kdy začne tato avizovaná výsadba stromků s podporou Kraje Vysočina a zda bude město potřebovat pomoc dobrovolníků, vedoucí Technické správy budov Jaroslav Kadlec uvádí, že s ohledem na nynější sucho nelze teď výsadbu zahájit.

„Dosavadní výsadbu zvládneme sami, ale v případě nutnosti máme v záloze organizace, např. hasiče a myslivce, které můžeme zapojit,“ dodává. -lko-

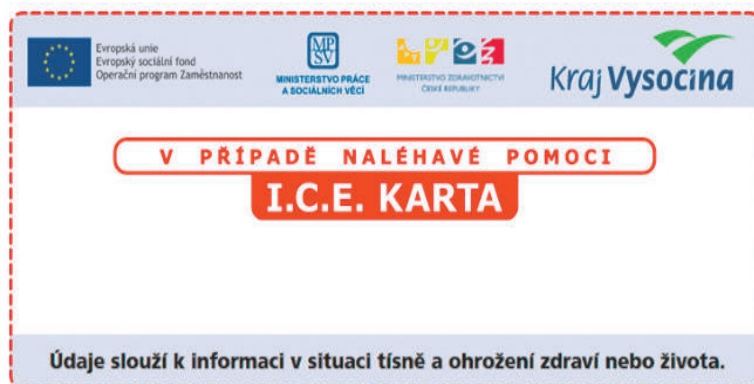
NA LESY zasažené kůrovcovou kalamitou je smutný pohled.

Ilustrační foto: Lenka Kopčáková

Seniorské obálky zachraňují životy

Žďár se připojil k dalším českým městům a obcím v projektu Seniorská obálka. Stejný tiskopis pomáhá již v různých krajích a funguje na principu I. C. E., neboli „In Case of Emergency“, což znamená karta pro případ naléhavé pomoci, v případě nouze.

Vedle seniorů mohou novinku využít i zdravotně postižení žijící doma. Případů, kdy osamělého seniora nebo vážně nemocného člověka postihnou náhlé zdravotní potíže, přibývá. Člověk v nouzi často není schopen záchranářům odpovídat na dotazy. Ze Seniorské obálky si rychle vyčtou údaje o nemocech či braných lécích a zakročí.

UKÁZKA Seniorské obálky, do níž lze zasunout přeložený tiskopis s údaji o zdravotním stavu.

Díky daru 40 tisíc Kč od dvou žďárských společností mohla radnice pořídit na 1500 kusů obalů na papírové tiskopisy. Seniorské obálky budou k dispozici v informační kanceláři MěÚ a v Senior pointu.

„Jsem moc rád, že žďárské firmy pokryly náklady na projekt, který ve finále může zachránit život nejen seniorům, ale být i vodítkem pro zdravotníky a sociální pracovníky ve stanovení správného postupu při náhlém ošetření,“ vítá místostarosta Josef Klement (KDU-ČSL).

Důležité je mít doma Seniorskou obálku tzv. na očích. Třeba připevněnou magnetem na lednici. -lko-

Kino Vysočina hraje, i když nehraje

Prázdné sedačky, zatažená opona a namísto vůně kávy a popcornu v předsálí pachut dezinfekce. Jen filmové plakáty ve vitrinách stále čekají na své premiéry. Nevyzpytatelný virus nás rychle vyhnal ze sálů...

Dům kultury, Kino Vysočina, Městské divadlo i výstavní síň Staré radnice mají již druhý měsíc zavřeno. Kulturní zařízení města postihly důsledky karantény jako první. A nejspíš se asi až mezi posledními vrátí do normálu.

Ředitelka městské organizace Kultura Žďár n. S. Marcela Lorencová již počítá ztráty nejen v oblasti kulturní, ale i z pronájmů. Zatím do konce května činí deficit příjmů v důsledku uzavření budov téměř 935 tisíc korun.

„Bohužel nás pandemie zastihla v době plnohodnotného obsazení budov. V oblasti kulturní pak dochází ke ztrátám především uzavřením Kina Vysočina,“ konstatuje.

Vysvětluje, že i když lidé z Kultury původně předpokládali, že provoz otevřou ještě před prázdninami, následně věc začali řešit s poněkud chladnější hlavou. „Představili jsme si, jak by nám asi bylo, kdybychom coby návštěvník – předplatitel museli absolvovat tři divadelní kusy v jednom

týdnu, doplněné dalším koncertním vystoupením,“ poukazuje ředitelka Lorencová. Vedle nemalých finančních nákladů za vstupenky by se v tak krátkém časovém úseku nejspíš kulturní prožitek ani nestačil dostavit.

Městská organizace se proto dle možností snaží přesunout program do druhé poloviny roku. Budou to hlavně koncerty a neodehraná divadelní představení, i v rámci divadelního předplatného pro dospělé.

„Domníváme se, že tato cesta bude příjemným řešením také pro předplatitele a majitele již zakoupených vstupenek. Nebudou muset z velké části vydávat další prostředky na kulturu na podzim, kdy ne každý asi bude v dobré finanční kondici,“ vysvětluje.

Pulírují a plánují

V čase nuceného uzavření provozu se Kultura pustila do pravidelné údržby budov a generálního úklidu, obvyklého během léta. Jakmile situace dovolí, kino bude v provozu i po celé prázdniny.

„Svépomocí se nám podařilo opravit divadelní elevaci sálu DK. Zařízení má hodnotu několika milionů korun a jeho opravou ušetřila organizace nejen hodně peněz, ale především bychom toto zařízení nemuseli již vůbec

zakoupit,“ vysvětluje Lorencová.

Většina návštěvníků se s tímto našikmeným hledištěm setkává při koncertech nebo při divadelních představeních.

„A co se týká nových projektů, ani zde nás ‚coro‘ nezastavil. Světlo světa již zhlédly první papírové plány nového artového sálu s kapacitou do 40 osob Kina Vysočiny,“ oznamuje ředitelka. Sálek budou moci využívat i školy z regionu, jejichž děti by filmovou projekci také rády navštívily, ale svým počtem nedosahují na základní provozní náklady. „A my se vynasnažíme, aby nově zbudovaný prostor byl stejně příjemný a útulný, jako hlavní sál,“ dodává Lorencová.

Vítejte ve virtuálním kině

Milovníky filmů ředitelka zatím zve do „virtuálního“ kina. A to prostřednictvím dvou projektů – Vaše kino a Moje kino LIVE. Více zjistíte na www.dkzdar.cz, včetně doporučení, na jakých nosičích lze filmy pouštět. Také zde najdeme informace o změnách všech kulturních akcí, které se pořádají v budovách p. o. Kultura.

Do virtuálního Kina Vysočina můžeme vstoupit buď po zadání číselného kódu naší vstupenky - a v daný čas se spustí projekce; nebo

nám po zakoupení vstupenky do 30 minut před začátkem filmu přijde elektronický odkaz na stream, který nás pustí na filmovou projekci.

„Rada z vás již naše promítání využila a tímto moc děkujeme všem za morální i finanční podporu. Vysílat virtuálně budeme do chvíle, než se budeme moci sejít společně v kině a pustíme si ‚pořádný‘ biják s kompletním servisem,“ už se těší.

Hned, jak to bude možné, Kino Vysočina prý nasadí všechny filmy, o které jsme my diváci přišli, včetně premiér.

Marcela Lorencová sleduje vývoj situace. „Dle posledních informací vlády bychom ideálně mohli přivítat první návštěvníky v klubovém prostoru koncem června, při ‚rockování‘ s Jirkou Černým,“ doufá ředitelka Kultury Žďár n. S.

Všechny zakoupené vstupenky přesunutých akcí zůstávají v platnosti. Akce, které se přesunout nepovedlo, budou zcela zrušeny. „To se týká filmových představení v kině, velké části divadel pro děti, ale i akcí jiných pořadatelů,“ vyjmenovává ředitelka. V takovém případě organizace vstupné vrací. Zatím pouze online, po předložení zaplacených vstupenek. Více pokynů najdeme na www.dkzdar.cz. -lko-

Zbavte se virů, plísní i bakterií

Hygiena. Slovo, které je v současné koronavirové situaci skloňováno ve všech pádech. Umývejte kliky, dezinfikujte nákupy a tak dále. Jak a čím ale dezinfikovat, aby to mělo ten správný efekt?

S velmi účinným projektem nazvaným Ozon plus přichází na trh firma GRANT plus s.r.o.

„Ozónový generátor používáme doma již delší dobu z důvodů alergií některých členů domácnosti.

Vzduch se vždy krásně pročistí a skutečně zdravotní problémy ustoupily,“ říká hned na úvod Zdeněk Chlád, jednatel společnosti.

Když začala krize, začal spolu s manželkou pomáhat tam, kde bylo potřeba. Objednali dezinfekční gely, které rozdali zdarma těm, co jim scházely. Manželka, spolu s dalšími ženami šily roušky a nakonec si řekli, že když už mají doma ozónový generátor, tak proč jeho služby také nenabídnout. Nakoupili další a profesionálnější stroje a vznikl projekt „Ozón plus“.

Jak funguje čištění ozónem?

Ozón je toxický plyn s typickým zápachem, který je běžnou složkou zemské atmosféry. Není ho možné skladovat nebo přepravovat v nádobách, protože se spontánně rozkládá v přítomnosti oxidovatelných nečistot, vlhkosti a na pevných površích. Jedná se o nejsilnější oxidační činidlo, které má člověk na Zemi k dispozici.

Po aplikaci se ozón sám rozloží, jeho typické aroma po chvíli úplně zmizí, a v dezinfikovaném prostoru tak nezůstane žádná životu škodlivá látka. To proto, že ozón neobsahuje žádné člověku nebezpečné chemikálie a nemá žádný negativní dopad na životní prostředí.

Ozon Plus

Čeho se díky tomuto čištění zbavíte?

Rozsah účinnosti je opravdu velký. Ničí veškeré bakterie, viry, plísně, ale i pachy. „Samozřejmě to nefunguje tak, že když máte doma plíseň, tak jen zapnete ozónový generátor, a máte vystaráno. V tomto konkrétním případě ozón zničí spóry na povrchu, ale aby se jednalo o dlouhodobý efekt, tak musíte nejprve logicky odstranit příčinu problému, v tomto případě např. zatékání,“ vysvětluje Chlád.

Pro koho je metoda vhodná?

Metoda je vhodná pro veškeré byty, chaty, rodinné domy, provozovny služeb, kde se shromažďuje více lidí, restaurace, fitness či kanceláře. „Vždy je ale potřeba brát v potaz, že v době vyvíjení ozónu a následně třicet minut po vypnutí přístroje se v místnosti nesmí nacházet lidé, zvířata či rostliny. Do doby rozpadu ozónu na kyslík je jeho velká

koncentrace smrtící nejen pro viry a bakterie, ale je nebezpečná i pro ostatní živé tvory,“ upozorňuje Zdeněk Chlád.

Jak probíhá realizace?

Po zadání objednávky a sjednání termínu k vám firma Ozon Plus dorazí i se svým spolehlivým vybavením. Po té, co zákazník dovede pracovníky do určených prostor, dojde v místnosti k zapojení a načasování ionizátorů - to je vždy nastaveno dle parametrů místnosti. Během celého procesu je možné také nechat ošetřit exponovaná místa (kliky u dveří, vodovodní baterie atd.) antibakteriálním roztokem. „Aktivní kyslík se dostane do všech míst, například i do klimatizace v automobilu. Výhodou je také jednoduchost použití, kdy stačí pouze vědět, jaké správné parametry na stroj nastavit. Pak už pracuje sám,“ vysvětluje Chlád.

Po skončení celého procesu dojde k důkladnému vyvětrání celé místnosti a je hotovo.

Boj proti viru Covid-19?

Použití ozónového generátoru je vhodné i na Corona vir, který přístroj likviduje stejně jako ostatní viry a bakterie. Pozitivní také je, že s pomocí generátoru se dá zamezit případnému šíření viru. „Budeme alespoň žít s pocitem, že u nás doma, v kanceláři apod. ho nemáme. Tedy pokud nás samozřejmě následně nenavštíví zrovna pozitivní jedinec,“ říká Chlád a dodává: „Jsem přesvědčen, že do budoucna bude ozónový generátor na základě současných zkušeností běžnou součástí našich domovů a podnikatelských provozů tak, jako např. kávovar.“

Firma v současné době jedná s jedním významným světovým výrobcem těchto přístrojů o jejich zastoupení na českém trhu.

Kde učinit objednávku?

Objednávku lze učinit například přes poptávkový formulář na stránkách:

www.ozonplus.eu

nebo na telefonním čísle

+420 702 440 454

či e-mailu: info@ozonplus.eu

Co dokáže ozón s vašimi prostory?

● zabíjet bakterie, viry, plísně a alergeny v ovzduší i v prostoru

● likvidovat veškeré zápachy – kouř, pot, zatuchlost, plísně, inkontinence, spáleniny,...

● likvidovat drobné parazity

● odstraňovat pesticidy, herbicidy a další chemické látky např. v čerstvých potravinách

● dostane se tam, kam se běžný čisticí prostředek nedostane

Pro koho je čištění ozónem vhodné?

● Obytné prostory – byty, rodinné domy, rekreační objekty

● Komerční prostory – kanceláře, obchody, zdravotnická zařízení, restaurační zařízení apod.

● Dopravní prostředky – osobní automobily, veřejné dopravní prostředky

● Čištění vody v bazénech – kvalitnější, 100x rychlejší než chlór, bez zápachu

j05-ozon

Röchling

Röchling Industrial Nové Město NM s.r.o.

je členem skupiny podniků Röchling Engineering Plastics SE & Co. KG, Haren, předního výrobce součástí z technických plastů, který je aktivní v mnoha lokalitách po celém světě.

Pro náš výrobní závod v Novém Městě na Moravě hledáme vhodné kandidáty na tyto pozice:

EXPEDIENT

Náplň práce:

- balení a expedice hotových výrobků
- manipulace s hotovými výrobky
- z důvodu občasné manipulace s těžšími břemeny vhodné pro muže
- jednosměnný provoz

Váš profil:

- vzdělání SŠ nebo ÚSO
- praxe na obdobné pozici výhodou
- řidičský průkaz sk. „B“

Nabízíme:

- náborový příspěvek: 10 000 Kč, roční bonus
- 5 týdnů dovolené, pracovní doba 37,5 hod týdně
- příspěvek na závodní stravování, stravenky
- příspěvek na penzijní spoření
- nástup možný ihned

OPERÁTOR VÝROBY

Náplň práce:

- výroba polotovarů z technických plastů
- z důvodu občasné manipulace s těžšími břemeny vhodné pro muže
- třísměnný provoz

Váš profil:

- manuální zručnost a spolehlivost
- vzdělání ani praxe není podmínkou, zaškolíme Vás

V případě zájmu o tuto pozici se obraťte na následující kontakt:

Röchling Industrial Nové Město NM s.r.o.,
Petrovická 312, 592 31 Nové Město na Moravě
Ing. Lenka Šperlingová, tel.: 566 503 530,
e-mail: kariera-nmm@roechling.com

Češi se v nouzi semknou a mají nápady

Letos si připomínáme 75. výročí ukončení 2. světové války. Byla dosud nejkrvavějším konfliktem v lidských dějinách. Svoboda do našeho města přišla až 10. května 1945, téměř nejpозději z celého Protektorátu Čechy a Morava.

Pamětníci pomalu mizí. My mladší generace si jejich tehdejší obavy a starosti o přežití už asi těžko dokážeme představit. Jsme zkrátka jiní.

Ale jedno má doba před 75 lety a ta současná „koronavirová“ společně. Lidé si začali v nouzi vzájemně pomáhat.

Otázka pro politické kluby zastupitelstva města:

■ Jaký je Váš vzkaz Žďárákům v měsíci výročí osvobození, pandemie, ale i v duchu tradičně českého Máchova máje?

Skutečné hodnoty mějme na paměti

Martin Mrkos,
klub ŽDÁR-ŽM

co jsou skutečné hodnoty.

A proto bych si přál, abychom ty skutečné hodnoty měli neustále na paměti a neupozadovali je pomíjivým a lživým. Přece zdraví, práce, rodina a přátelé, čistý vzduch, déšť, dobré životní prostředí, příroda, úsměv, podaná ruka, pomoc druhých, každodenní drobnosti, je to důležité a podstatné.

A když je ten máj, nelze neuvést, že je to samozřejmě i nejvyšší lidský cit - láska. Pokud si budeme tyto hodnoty denně uvědomovat, pak budeme odolnější vůči tomu a těm, kteří krize způsobují. Ať už jsou to nebezpečné myšlenky fašismu, které vedly k válce, nebo strach čínského nedemokratického režimu a jeho utlání informací o koronaviru před světem.

Solidarita je naší nadějí

Petr Stoček,
klub KSČM
a SPOZ

Války tu byly a věme, že snad už nebudou, viry tu prostě jsou a budou a my se s nimi musíme naučit žít. Vážme si lidí kolem, chovejme úctu k sobě navzájem. Třeba nám dojde, že nejdůležitější na světě nejsou peníze, pozemky, kdo čeho má víc, ale naši nejbližší a čas strávený s nimi.

Svoboda, ve které se můžeme pohybovat a užívat si, hodnoty lásky k lidem, solidarity s potřebnými apod. se stanou zas jen výbavou těch, kteří to mají zakódováno ve svém pojetí slušnosti. Tato sváteční morálka právě přichází k uplatnění jen ve chvílích velkých událostí, důležité je, nepropadat za žádných okolností strachu a panice. Solidarita v těžkých dobách, kterou náš národ opakovaně předvádí, je nadějí, která ještě existuje. Krásný, láskyplný máj a především onu pevnou nadějí v současnou společnost, v níž si lidé mnohdy rádi nezištně pomáhají. Tomu věříme a to je náš vzkaz Žďárákům.

Nenápadní hrdinové mezi námi

Ludmila Řezníčková,
klub ANO 2011

Letošní jarní měsíce jsou jiné, než je pro všechny obvyklé. Musíme se potýkat s něčím neznámým, s něčím, z čeho můžeme mít strach. Je to neznámý virus, který zasáhl více či méně do života každého z nás.

Přesto, nebo právě proto jsem v těchto složitých chvílích poznala, kolik je mezi našimi občany hrdinů.

Možná bychom o nich vůbec nevěděli, pokud bychom nemuseli společně čelit této hrozbě. Jsou to lidé, kterých si obvykle nevšímáme, ale ke svým životům je potřebujeme stejně jako vzduch či vodu. Jsem na všechny Čechy pyšná.

Mohli bychom nadávat jako mnohé jiné národy, mohli bychom si zoufat. Ale ne, my se v těžkých chvílích dokážeme semknout, dokážeme si vyrobit to, co chybí na trhu, dokážeme si pomáhat. A právě to je pro náš národ, který má tendenci sám sebe občas podceňovat, typické.

Vždy v těžkých dobách se dokáže postavit čemukoli, ať to byly hrůzy války nebo hrůzy neznámých nemocí. Jsem hrdá, že jsem Češka, že mohu žít v naší krásné zemi, v našem městě. Buďte silní a věřte, že máj, který je lásky čas, bude pro nás všechny vstupem do lepších časů.

Díky hrdinství žije Evropa v míru

Vladimír Novotný,
klub ČSSD

Myslím, že není možné tyto události srovnávat. 2. světová válka byla největším a nejvážnějším válečným konfliktem, který za šest let stál lidstvo desítky milionů životů vojáků i civilistů. Díky hrdinství mnoha lidí, kteří neváhali položit život za svobodu, demokracii a vlast, žije Evropa dlouhou dobu v míru. Proto bychom na tyto lidi měli s úctou vzpomínat.

Koronavirus je nemoc, která se šíří světem, mění naše životy a přináší velké existenční problémy. Co však tyto situace zcela jistě spojuje, je postižení celého světa a oběti na životech. Na druhou stranu obě události přináší spolupráci, kreativitu, ukazují na ohleduplnost, solidaritu nebo hrdinství. Koronavirus nám jistě změní život a pohled na něj. Pokud si uvědomíme, že lidský život je křehký a snadno ovlivnitelný, tak jako těžce vybojované svobody, bude to jenom dobře.

A pokud v duchu blížících se májových dnů v nás zůstane trocha soudržnosti, zodpovědnosti, přátelství nebo lidskosti, tak nás tato situace do budoucna jenom posílí.

Hodnoty lidské sounáležitosti

Josef Klement,
klub
KDU-ČSL

Již třetí generace zažívá dobu, aniž by poznala tragédie války. Uvědomme si, že je to dar, kterého si musíme nejen vážít, ale je třeba aktivním životem a zájmem o události kolem nás přispívat k tomu, aby se již žádná totalita a hrůzy války nevrátily. Cestou může být právě naslouchání historikům a příběhům od pamětníků, které jsou předávány. Zároveň ctít hodnoty míru,

demokracie, lidskosti a sounáležitosti.

Právě lidskost, sounáležitost a spoluúčast byly v poslední době v naší společnosti prověřeny. Jsem hrdý na občany našeho města, kteří projevili snahu pomoci jeden druhému v obtížné situaci. Byl jsem mile překvapen, kolik lidí nabídlo různou formu pomoci – šitím roušek, darováním materiálu, roznáškou léků a nákupů, výrobou ochranných štítů. Velké poděkování platí i lékařům, zdravotníkům, sociálním pracovníkům, prodávacům, řidičům, pracovníkům ve veřejných službách a dalším, ale i běžným občanům, kteří zodpovědně nosili roušky a snažili se plnit nelehká vládní opatření. Ukázali jsme, že jsme srdečně zdravým a silným městem. Děkuji Vám.

O svobodu lze rychle přijít

Tomáš Augustýn,
Koalice TOP 09
a Svobodní

Svobodu chápou jako jednu z nejdůležitějších společenských hodnot, včetně odpovědnosti, kterou s sebou nese. Se svobodou bylo v historii našeho národa nakládáno různě a mnohokrát jsme se mohli předčít, jak rychle o ni můžeme přijít.

Podobně je tomu i v dnešních pandemických dnech. Vládní představitelé

sáhli k bezprecedentnímu omezení našich svobod, dokonce zcela v rozporu s naším právním řádem, vyvolali v lidech paniku a strach a uvrhli naši zemi do chaosu. Některá nařízení se měnila několikrát v průběhu pár dní, nebo byla rozhodnuta pozdě večer, a platila od následujícího rána.

Takto se představitelé svobodné země chovat nemohou. Naše země není jejich, ale jsou pouze dočasně zvoleni, aby ji spravovali. Rád bych, aby paralela s nástupem totalitní moci rychle skončila. Obdivuhodné je, jak si lidé v krizi dokáží navzájem pomáhat. Všem těmto lidem děkuji a přeji, abychom si mohli co nejdříve svobodně a bezpečně užívat krásného života v duchu tradičního slunného máje.

Ve vleku velmocí

Jan Mokříš,
klub ODS

Osvobození v roce 1945 nám bohužel nepřineslo kýženou nezávislost, ale další rychle vzniklou závislost – tentokrát sovětskou. O té první závislosti rozhodly západní mocnosti v Mnichově, o té druhé velmocí v Teheránu. Jejich rozhodování bylo vždy vedeno jejich osobními zájmy a nám nepřineslo mnoho dobrého. Společným jmenovatelem tehdejších událostí a dnešní koronavirové epidemie je selhání

velmocí - tentokrát Číny. Té z laboratoří ve Wuhanu zřejmě nechtěně unikl upravený virus, ale jaksi to opomněla zbytku světa sdělit závčas. Tyto události jsme ovlivnit nemohli a nikdy ovlivňovat nebudeme. Uvidíme, co nahoře vymyslí příště.

Přesto bych nyní nám všem chtěl popřát pevné zdraví, psychickou odolnost při vyučování potomků a co možná nejrychlejší návrat do normálu. Přírodě pak přeji hodně deštivý květen.

(Pokračování na str. 7)

Češi se v nouzi semknou...

(Dokončení ze str. 6)

Neopakujme stejné chyby

Jan
Havlík,
klub
Změna 2018

Myslím si, že všechny tyto události i přes velký časový odstup mají něco společného. Připomněly nám, že nejsme neomylnými, neomezenými a nesmrtelnými pány světa. Jsme jeho pouhou součástí a stačí málo, abychom se strachem a obavami očekávali věci příští. Připomněli jsme si, že nejbližší a nejrychlejší pomoc najdeme na konci svých paží a že solidarita a pomoc není jen prázdné slovo či marketingové heslo. Hrdiny jsou pro mne ti, kteří vlastníma rukama, osobní účastí pomáhali a pomáhají v terénu, nikoliv ti, co nás děsili z obrazovek a stránek novin a snažili se, aby hlavně byli vidět a slyšet. Uznání zasluhují ti, kteří hledali a hledají řešení a poučení z chyb, s cílem zabránit jejich opakování, a nikoliv ti, co využili strachu a obav k získání větší moci či majetku. Je jenom na nás, co a jak dlouho si budeme pamatovat, abychom neopakovali stejné chyby. Život půjde dál a my snad budeme chytřejší, zkušenější a užijeme si nejen měsíc lásky ve zdraví a společně.

-lko-

Světový den Červeného kříže

Osmý květen si od roku 1955 připomínáme jako Světový den Červeného kříže. V tento den se před 192 lety narodil Henri Dunant (8. 5. 1828), ženevský zakladatel Červeného kříže v roce 1863.

Dnes mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce tvoří 190 národních společností. Červený půlměsíc je největší tureckou humanitární organizací s historií až v Osmanské říši.

Mezinárodní výbor Červeného kříže a Mezinárodní federace společností ČK&ČP, představuje miliony členů, zaměstnanců a dobrovol-

níků po celém světě. Jde o jedinou humanitární organizaci, která je neustále přítomna prakticky v každém státě světa a může okamžitě poskytnout pomoc v případě katastrof, válek či mimořádných situací. Ročně pomůže až 380 milionům lidí na celé Zemi.

O vznik Československého červeného kříže se r. 1919 zasadila Alice Masaryková, dcera prvního čsl. prezidenta. V čele ČČK stála do r. 1938.

Mezi projekty Českého červeného kříže patří výuka první pomoci dětí i dospělých a propagace bezpříspěvkového dárcovství krve.

-lko-

**Předzásobte se na zimu
našimi skvělými ekobriketami
a peletami, nyní za luxusní ceny!!!**

**Celý sortiment je momentálně v akci,
tak nezapomeňte a přijďte!
Těšíme se na Vás!!!**

Velké Meziříčí
Třebíčská 1678/60
Areál firmy PKS

**DŘEVĚNÉ BRIKETY
DŘEVĚNÉ PELETY**

kontaktujte
nás na tel.:
773 110 045
777 947 014

více na www.biomac.cz

**Nejširší sortiment dřevěných briket
na Velkomeziříčsku
prodejna.velkomezirici@biomac.cz**

z05-biom

**Půjčíme vám až
150 000 Kč**

Nákupy!

#nežeknetešvec

Rychlý kontakt
734 170 786

Volejte zdarma
800 888 120

www.faircredit.cz

**Hledáme řidiče
s řidičským oprávněním sk. C**

Pracovní doba po-pá od 6 - 14 hod.

**Požadavek: spolehlivost,
samostatnost a loajalita.**

Nástup možný ihned.

Více informací na tel. 774 699 419

z05-autom

Kili OC KILI Žďár nad Sázavou, Brněnská 30
Mob.: 602 433 117, e-mail: zdarns@kili.cz
www.kovani-mkupr.cz

**JARNÍ NABÍDKA
DŘEVĚNÝCH MATERIÁLŮ**

BARVENÉ PALUBKY smrk klasik AB L

Rozměry: 4000 x 121 x 15 mm | Balení: 3,872 m²

		Akční cena
JD 2301.1540.01	Borovice SW001	328,- Kč
JD 2301.1540.02	Rustikální dub SW002	
JD 2301.1540.03	Vlašský ořech SW003	
JD 2301.1540.04	Teak SW004	
JD 2301.1540.05	Ořech SW005	348,- Kč
JD 2301.1540.06	Palisandr SW006	
JD 2301.1547.11	Šedá SW711	
JD 2301.1547.21	Přírodní šedá SW721	

PALUBKY KVALITY AB

		Bal. (m ²)	Tloušťka	Délka	Šířka	Akční cena
JD 2301.1221.12	Palubky smrk klasik AB L	3,84	12,5	4000	96	132,50 Kč
JD 2301.1222.22	Palubky smrk klasik AB L	4,80		5000		
JD 2301.1561.12	Palubky smrk klasik AB L	3,872	15	4000	121	159,40 Kč
JD 2301.1562.22	Palubky smrk klasik AB L	4,84		5000		
JD 2301.1961.12	Palubky smrk klasik AB L	2,904	19	4000	121	190,50 Kč
JD 2301.1961.82	Palubky smrk klasik AB L	3,63		5000		

PALUBKY KVALITY BC

		Bal. (m ²)	Tloušťka	Délka	Šířka	Akční cena
JD 2301.1224.15	Palubky smrk klasik BC L	3,84	12,5	4000	96	91,- Kč
JD 2301.1564.15	Palubky smrk klasik BC L	3,872	15	4000	121	97,- Kč
JD 2301.1964.15	Palubky smrk klasik BC L	2,904	19	4000	121	123,- Kč

☛ Rozměry jsou uvedeny v milimetrech.

PALUBKOVÉ SPONY

		Balení	Na palubky tloušťky	Akční cena
JD 9000.0000	Spona č. 3	100 ks	12,5 mm	27,50 Kč
JD 9000.0001	Spona č. 4	100 ks	15 mm	
JD 9000.0003	Spona č. 5	80 ks	19 mm	

☛ Včetně hřebíčků.

z05-kili

Ohlídejme si naše zdravotní pojištění

V současném nouzovém stavu, v souvislosti s šířením nákazy COVID-19, přišla řada lidí o práci. Častý dotaz na naši největší zdravotní pojišťovnu zní:

Musím pojišťovně oznámit, že jsem nahlášený jako uchazeč o zaměstnání na Úřadu práce, aby za mě platil pojistné na zdravotní pojištění stát, nebo to Úřad práce pojišťovně sdělí?

Z odpovědi mluvčího pojišťovny Vlastimila Sršně vyplývá, že Úřad práce (ÚP) nemá ve vztahu ke zdravotním pojišťovnám (ZP) oznamovací povinnost, ale na základě domluvy s ZP ČR zasílá souhrnně jednou měsíčně seznam osob, které přijal a vyřadil z evidence uchazečů o zaměstnání.

„Je ale potřeba ověřit si, že ÚP za vás tuto informaci ZP skutečně sdělil, a to s odstupem 1-2 měsíců. Velmi jednoduše to zjistíte v aplikaci Moje VZP, stačí ale i zavolat na infolinku,“ radí V.

Sršeň.

Pokud zjistíme, že nás ÚP nenahlásil, musíme co nejdříve pojišťovně doložit např. kopii průkazky/potvrzení o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Na základě toho budeme zařazeni mezi pojištěnce, za které je plátcem pojistného stát. „Popsaný postup ale příliš neodkládejte, pojišťovna může o státní platbu žádat maximálně tři měsíce zpětně. I nadále platí, že podle zákona o veřejném zdravotním pojištění je sám pojištěnec povinen oznámit své ZP skutečnosti rozhodné

pro vznik nebo zánik povinnosti státu platit za něj pojistné,“ připomíná mluvčí. Pouze za osoby zaměstnané plní tuto povinnost jejich zaměstnavatel, ale to se této situace netýká. Zaměstnavatel dle své povinnosti oznámí nástup zaměstnance do zaměstnání jeho přihlášením a ukončení zaměstnání jeho odhlášením. Takže pojišťovna se od něho pouze dozví, že jsme ukončili zaměstnání. Dnem ukončení pracovního poměru tedy zaniká povinnost zaměstnavatele hradit pojistné za zaměstnance, ale za každého účastníka veřejného zdravotního pojištění musí být pojistné placeno. Ohlídat si to, je tedy čistě na nás.

Jak dále Vlastimil Sršeň vysvětluje, pojištěnec, který není zaměstnancem ani osobou samostatně výděleč-

ně činnou a nepatří by mezi osoby, za které hradí pojistné stát, si musí platit pojistné jako tzv. osoba bez zdanitelných příjmů, a to v zákonem stanovené výši.

Do kategorie OBZP je v evidenci své zdravotní pojišťovny zařazen automaticky, a to prvním dnem kalendářního měsíce, od kterého u něj není uveden plátcem pojistného. „Tj. pokud celý kalendářní měsíc není v kategorii, za kterou platí pojistné stát, žádný zaměstnavatel se za něj nepřihlásil k platbě pojistného a pojištěnec neoznámil zahájení samostatné výdělečné činnosti,“ upřesňuje mluvčí Sršeň.

Jen pro úplnost - platba zdravotního pojištění je pro všechny OBZP stejně vysoká a činí 13,5 % z minimální mzdy platné v daném roce. **-lko-**

Město ulevuje podnikatelům

O prodloužení splatnosti nájemníků komerčních prostor a o odkladu navýšení cen rozhodli v dubnu žďárští radní. Reagují tak na vzniklou situaci. Úlevy pomohou asi stovce větších i menších podnikatelů v nájmu města a jeho příspěvkových organizací.

Ty nyní odkládají splatnost nájmu prostor sloužících k podnikání a nájmu za užívání pozemků o tři měsíce. Splátnost se automaticky posune podnikatelům, kteří museli uzavřít svůj provoz kvůli vládním opatřením v souvislosti s šířením nákazy COVID-19. Ostatní podnikatelé mohou o prodloužení splatnosti žádat na základě prokázání vzniklé újmy.

Dalším opatřením je zmrazení nájmu od 1. 7. 2020 na 12 měsíců, tedy do 30. 6. 2021. V

praxi to znamená, že se nájem nebudou zvyšovat o inflaci stanovenou Českým statistickým úřadem ve výši 2,8 %.

„Problém je, že podnikatelé nemají příjmy a zároveň by měli platit energie, nájem, poplatky, závazky bankám nebo dodavatelům apod. Ovšem nelze platit něco, když nemáte z čeho,“ říká starosta Martin Mrkos (Žďár-Živé město). Odklad nájmu je tedy prvním krokem směrem k podnikatelům. „Věřím, že jim to nyní pomůže. Tím zároveň získáme čas, abychom vyhodnotili kroky další podpory, až se život vrátí do normálních kolejí. Na stole je úplné nebo částečné odpuštění nájmu. Teď ještě není zřejmé, co přinesou nacházející týdny krize a jaké budou mít dopady. Lépe se bude o dalších krocích rozhodovat, až bude jasno,“ komentuje starosta postup města. **-lko-**

Vyčleněné objekty pro karanténu bezdomovců

Dva objekty v méně frekventovaných místech města připravila žďárská radnice pro zajištění pobytu lidí bez domova a vykázaným osobám, u nichž by bylo diagnostikováno onemocnění COVID-19 a nebyly hospitalizovány, nebo jimž by byla nařízena karanténa.

Jeden objekt je pro případné nakažené a druhý pro lidi v preventivní karanténě. Zde by se jim kromě noclehu dostalo i veškerého sociálního zázemí.

Jak pro ŽN upřesňuje Petr Krábek, vedoucí sociálního odboru MěÚ, izolace by byla v objektu bývalých jeslí na Okružní 1 a pro karanténu lze využít i ubytovací část zimního stadionu. Jak potvrdil, Žďár k 28. 4. zatím žádný případ neměl.

„Zřízení této formy ubytování ukládá městu nařízení vlády ČR s cílem zamezení případného dalšího šíření virového onemocnění COVID-19. Je možné, že prostory nebudou využity, záleží na vývoji pandemie. Musíme však být připraveni. Podrobnosti se stále doladují, jednáme se všemi složkami zapojenými do boje proti pandemii onemocnění COVID-19,“ vysvětluje vedoucí sociálního odboru. **-lko-**

Otazníky z ulice aneb Vaše starosti

Dnes přinášíme dvě aktuální témata zachycená ze života města Žďáru nad Sázavou. Na otázky ŽN odpovídá starosta Martin Mrkos.

Je špičková laboratoř v ohrožení?

Před časem se v budově polikliniky objevil leták vyjadřující obavu, že provoz laboratoře na Poliklinice Žďár n. S. se městu nevyplácí a nabídne ji k prodeji cizímu subjektu.

Přitom letos v únoru získalo oddělení klinické biochemie a hematologie na žďárské městské poliklinice úspěšnou akreditaci dle mezinárodní normy ČSN EN ISO 15189:2013.

Touto akreditací se zdejší laboratoř řadí dlouhodobě mezi špičková pracoviště v oboru, což pro pacienty znamená záruku kvality napříč celým procesem poskytování péče. Tedy od moderního vybavení a vyšetřovacích postupů po kvalifikovaný personál.

Vedoucí posuzovatel Českého institutu pro akreditaci Marek Vyskočil ve své závěrečné zprávě mj. uvedl: „Vaše laboratoř se řadí k jedné z nejlepších, ve kterých jsem měl možnost posuzovat, jak po stránce systémové, tak odborné. Veškerá dokumentace je nadstandard-

ně zpracovaná a udržovaná, ani na obvykle slabších místech jsem nenalezl problémy. Během posuzování nebyla identifikována žádná neshodná práce. Věřím, že v nastaveném trendu budete úspěšně pokračovat.“

Je zřejmé, že řetězci laboratoří nemůže městská laboratoř, byť s ceněnými výsledky cenově konkurovat.

Starosta: Je to naše rodinné stříbro

Zvolí radnice podporu místních odborníků nebo uvažuje o výhodnějším prodeji laboratoře?

Mohu všechny uklidnit, že prodej laboratoře je nesmysl, nepravdivá a manipulativní zpráva. Stejně jako je nesmysl prodej polikliniky, což je další kachna, která se čas od času periodicky vrací. Poliklinika je naše rodinné stříbro. V laboratoři je kvalitní personál, který je její hlavní devízou.

Pravdou také je, že laboratoř je ve ztrátě a hledáme opatření, jak ji ekonomicky stabilizovat. Jednou z cest je pronájem jinému subjektu (provozovateli laboratoře), který má mnohem více operativních možností pro

ekonomicky stabilní provoz než má příspěvková organizace města. To je prostě fakt. Pokud k pronájmu dojde, tak pouze za podmínek, že kvalita a dostupnost služeb se pro pacienty a lékaře nezmění. Těch by se jiný provozní model nijak tedy nedotkl a nic nepoznají. Na poliklinice laboratoř s kvalitním personálem potřebujeme a tak u toho i zůstaneme.

Během hodiny zmizelo letité úsilí

Na redakci ŽN se obrátila Anna Rejmanová z bytového domu na Husově ulici. Obyvatelé tu roky zvelebovali prostranství před domem (podél chodníku na Husově) v duchu vytváření pěkného prostředí pro sebe i kolemjdoucí.

Nyní v rámci zemních prací při rekonstrukci Nádražní ulice byla jejich práce v pátek 24. 4. bez varování během hodiny zničena.

„Je sice pravda, že jde o veřejný prostor a chápeme, že zemní práce jsou potřeba, ale nebyla nám dána šance, abychom růže a další trvalky, do nichž jsme roky investovali, zachránili,“ poukazuje Anna Rejma-

nová. Lituje, že zemní práce nebyly oznámeny, byť i jen den předem. Lidé nyní ztrácejí chuť se přístě do něčeho podobného pouštět.

Starosta: Chyběla vzájemná komunikace

Nemohla proběhnout komunikace ze strany radnice se zdejšími občany, kteří evidentně zvelebovali veřejný prostor?

Tohle je nešťastná situace, která je o mezilidské komunikaci stavebníků a obyvatel místa. Radnice toto nezařizuje a není od toho, aby někomu říkala a diktovala, jak se má domluvit, byť mám pochopení pro obyvatele domu. Stavba byla komunikována jak na veřejném jednání, tak roznosem letáků obyvatelům nemovitostí v lokalitě afektované výstavbou, veškeré informace a kontakty jsou na webu města i informačních tabulích v přilehlých ulicích.

Stalo se. Věřím, že až bude stavba hotova, bude opět příležitost prostranství zvelebit v duchu ulice, která bude v novém kabátu. Každopádně poděkování patří všem, kdo se o veřejný prostor kolem sebe starají. Těchto lidí si velice vážím. **-lko-**

Intenzitu dopravy už od března sčítají kamery

Fakt, že se naše město dlouhodobě potýká s velkou dopravní zátěží, trápí samotné občany i lidi na radnici již desítky let.

K nastavení účinných dopravních opatření je však třeba znát přesnou situaci ve městě. Proto město pořídilo tři páry digitálních kamer, které mají zaznamenávat silniční provoz na hlavních dopravních tazích.

Kamery byly instalovány letos v zimě a fungují od března. Náklady včetně veškerého softwarového a hardwarového příslušenství činily 1,4 mil. Kč bez DPH, z toho 95 % tvoří dotace.

„Nové kamery slouží primárně ke sledování intenzity dopravy. Můžeme zjistit počty projíždějících vozidel v průběhu ranní i odpolední dopravní špičky či počty vozidel v definovaném časovém úseku. Po dobudování systému na všech vjezdech a výjezdech do města bude možné určit i podíl místní a tranzitní dopravy,“ vysvětluje vedoucí městské policie Martin Kunc s tím, že systém bude i vyhodnocovat změnu vytížení komunikací v různých dnech v týdnu. „Tak spolehlivé údaje bychom ručním počítáním vozidel nikdy nemohli získat,“ dodává Kunc.

Kamery jsou instalovány na Brodské,

Bezručově ulici a na náměstí Republiky. Nové kamery využívají optická vedení vybudovaná v rámci městského kamerového dohledového systému. Data z nově zprovozněných dopravních kamer budou zpřístupněna i Policii ČR.

„Kamery jsou příkladem jednoho z praktických řešení v rámci strategie Smart City, tedy tzv. chytrého města. Potřebujeme se pro řešení problémů města a jeho smysluplné plánování řídit daty, ne dojmy. A systém přesně splňuje tohle očekávání,“ vítá starosta Martin Mrkos (Žďár-ZM).

Fakt, že systém vyhodnocuje množství tranzitní dopravy, místní dopravy a dopravní proudy, lze v praxi zúročit i při plánování obslužných komunikací, propojek a při urbanismu. Informace z kamer tedy město využije pro další rozvoj dopravních infrastruktur. „Jako velice důležitou vedlejší funkci považuji i bezpečnostní funkci kamerového systému,“ neopomíná starosta.

Zajímavostí je, že informace o počtech projíždějících automobilů budou na stránkách města přenášeny i na připravovaný Portál občana. -lko-

Krize posouvá revitalizaci lokality Tvrze

Stávající mimořádná situace kolem nákazy COVID-19 má dopady na ekonomiku a život českých měst. Ve žďárském rozpočtu se krize již nyní projevuje nečekanými výdaji a sníženými příjmy.

Jak očekává starosta Martin Mrkos, ty se ještě prohloubí v příštím roce. „Neznáme konečný finanční dopad všech opatření a nařízení v souvislosti s koronavirovou krizí. Ještě nevíme, o kolik přesně příjmy poklesnou a naopak, co budeme muset z důvodu krize neplánovaně sanovat. Volíme proto opatrnostní princip a odkládáme plánované akce,“ vysvětluje starosta. Strategii Žďáru je nyní omezit výdaje.

„Až se život vrátí do normálních kolejí a sečtou se dopady, bude se plánovat lépe. K otázce možnosti rekonstrukce Tvrze se, předpokládám, vrátíme ve třetím čtvrtletí roku,“ odhaduje starosta.

Rekonstrukce lokality Tvrz za téměř 28 milionů korun měla dle původního plánu začít nyní v polovině května. Byla vybrána jako dílčí část nosného materiálu

s názvem Strategie centrum. Při stavební akci v této historické části města s náročným skalnatým podložím mělo dojít na rekonstrukci inženýrských sítí, veřejného osvětlení, městského mobiliáře a revitalizaci zeleně. Obnovu potřebují i zdejší schodiště a opěrné zdi. Novinkou lokality má být vyhlídkové molo nad Podskalím a vodní prvek před kostelem sv. Prokopa.

Oprava Nádražní běží dál

I v době krize pokračuje čtyřetapová stavba s názvem Nádražní - městská třída, která je celkovou rekonstrukcí ulice včetně podzemních sítí. Dle plánu potrvá do roku 2027.

Nyní se pracuje v úseku od České pošty ke kruhové křižovatce, další fází bude úsek od pošty k náměstí Republiky. Následuje úsek od kruhového objezdu „u Ivana“ k nádraží a jako poslední proběhne rekonstrukce kruhové křižovatky a prostranství před nádražní halou. -lko-

Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace

přijme do pracovního poměru:

- všeobecné sestry a praktické sestry
- zdravotní laboranty na HTO a patologii

Požadavky:

odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání, příjemné vystupování, komunikativnost, samostatnost, flexibilita, občanská a morální bezúhonnost.

Nabízíme podporu dalšího vzdělávání, profesní růst, práci v moderní nemocnici, zaměstnanecké benefity, náborový příspěvek a nadstandardní plat.

Kontakt: Mgr. Cmuntová Jarmila – NOP, cmuntovaj@nemji.cz

105-13D

NÁKUP Z BEZPEČÍ DOMOVA

PRIMA BRÝLE ZA 790 Kč
NA NAŠEM E-SHOPU

WWW.ESHOP.OPTIKLATAL.CZ

OPTIK
LÁLAL

budova polikliniky
Studentská 4
Žďár nad Sázavou

tel.: +420 566 690 271
e-mail: info@optiklatal.cz

WWW.OPTIKLATAL.CZ

3 STARÁME SE
O VÁŠ ZRAK JIŽ
generace

Jihlavské Benátky
nejlepší adresa v Jihlavě

Investice
do Jihlavských Benátek
není jediná možná,
ale je jediná,
která má smysl!

tel.: 777 753 000

www.jihlavskebenatky.cz

Tradiční Svatojánská pouť letos nebude

Žďárská tradiční Svatojánská pouť, která se koná 16. května ke svátku sv. Jana Nepomuckého, patro- na zelenohorského koste- la, letos kvůli nouzovému stavu nebude. Městská část se světskými atrakcemi a jarmarkem se přesouvá do druhé poloviny září.

■ Lenka Kopčáková.

Z důvodu šíření nákazy COVID-19 se rada města rozhodla přesunout Žďárskou pouť na 18. – 20. září. A přesouvá se i červnový Den Žďáru, pravděpodobně do období Slavností jeřabin. Filipjakubská noc byla letos zrušena úplně.

Nad konkrétní podobou přesunutých kulturních událostí budou radní debatovat s ohledem na vývoj

pandemie. Zatím platí zákaz akcí nad 30 osob.

„Vzhledem ke každoročnímu počtu návštěvníků všech atrakcí a stánků nechceme lidi o tuto zábavu ochudit. Zvlášť když se letos zrušilo už tolik akcí,“ říká místostarostka Ludmila Řezníčková.

Město nepočítá s žádnými sportovními a kulturními akcemi nejméně do 30. června. „Pokud to bude jen trochu možné, přesunou se jarní a letní akce na podzimní termíny,“ dodává místostarostka. Zejména rodinám s dětmi chce radnice událost dopřát.

V návaznosti na nařízení vlády a z důvodu omezení volného pohybu osob je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře současně uzavřen.

Jak pro ŽN vysvětluje P. Vladimír Záleský z ŘK farnosti Žďár 2, o přesunu svatojánské pouti na shodný

podzimní termín s městem neuvažuje. „Téma jsme komunikovali s panem místostarostou. Podobně jako Matěj- ská pouť nemůže být na sv. Václava, tak ani Svatojánská pouť nemůže být v září. Pouť tedy letos nebude a bude- me ji slavit, dá-li Pán Bůh, až za rok,“ uvádí P. Záleský.

Klásterská farnost letošní poutní bohoslužby zrušila, ale farář dodá- vá, že hned, jak to situace dovolí, far- nost uspořádá pouť na poděkování za ochranu před pandemií.

Třisetletá tradice

Žďárská tradiční Svatojánská pouť má v našem městě bezmála třisetle- tou tradici. Udává se ve dvou rovi- nách. Duchovní základ a smysl původně barokní pouti trvá již od roku 1722, kdy byl tehdy nový kos- tel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře vysvěcen. Stal se slavným pout-

ním místem, kde lidé oslavovali čes- kého patrona a mučedníka a ke kos- telu mířila výpravná procesí.

Světská část pouti s kolotoči a trhem sice původně bývala poblíž poutního místa, tedy pod Zele- nou horou a na barokním mostě se sochami.

V 19. století nesl most název Na promenádě. Přes oblíbené korzo přecházela každoročně procesí dvou nejvýznamnějších žďárských poutí. Svatojánské 16. května a Svatomari- ánské 15. srpna (zvané okurková). Most byl vždy obložen poutovými stánky.

Nejdéle se zachovala pouť Svato- jánská, ale kvůli hluku a vzrůstající- mu počtu atrakcí se asi před 40 lety přesunula do prostoru kolem zim- ního stadionu. Se vžitým názvem Žďárská pouť se tu koná dodnes a patří k největším poutím v Česku.

Mladé zubaře láká Žďár dotací

Žďár se snaží vypořádat s nedo- statkem zubařů a již podruhé vypsal dotaci na podporu stomato- logických služeb.

Dotační výzva běží od února až do konce letošního srpna, do kdy mohou mladí stomatologové podá- vat přihlášky. Loni, půl roku po premiérové jarní výzvě, se podaři- lo městu získat náhradu za jednu lékařku odcházející do penze.

„Praxi s vyhlášením dotačního titulu jsme opakovali, ale tentokrát jsou žádosti lékařů vyhodnocovány již průběžně,“ komentuje uprave- ný systém starosta města Martin Mrkos (Žďár-Živé město).

Na letošní výzvu se zatím přihlásil jeden lékař, který už nahradil dal-

ší kolegyni odcházející do penze. Žďárští doufají, že zájemců bude ještě víc. Potřeba je tu nejméně dal- ších pěti zubařů.

„Zatím je to zubař za zubaře, ale i to pokládáme za úspěch. Věříme, že oněch 300 tisíc korun dotace pomůže mladým lékařům do začátků,“ uvádí Mrkos. Začínající lékař může peni- ze využít na stavební úpravy ordi- nace a její vybavení zařízením a pří- stroji. Může za ně také do ordinace nakoupit drobný hmotný majetek.

Město letos vyčlenilo do dota- čního programu 900 tisíc Kč, což se rovná pomoci třem lékařům. „Pokud by zájem převyšil strop dota- ce, jsme připraveni navýšit alokaci. Nedostatek zubních lékařů je dlouho-

letým problémem Žďáru,“ uvádí sta- rosta.

Město tak sice sanuje selhání sys- tému, ale nečeká, jestli problém za- čne řešit stát. Městský rozpočet ten- to vlastní dotační program zvládne. „Vložené finance se nám mnohokrát vrátí na zdraví občanů města,“ věří starosta Mrkos.

V rámci programu podpory může mladý zubař získat i bezú- ročnou půjčku do výše 1 mil. Kč. To ale zatím žádný zájemce nevy- užil. Podmínkou půjčky je, že lékař zaregistruje nejméně 1500 paci- entů s trvalým pobytem ve Žďáru, popř. ve správním území žďárského MěÚ.

-lko-

Talentovky se posunou

Nové termíny talentových průzkumů k přijetí žáků pro školní rok 2020/21 vyhla- šuje Základní umělecká škola Františka Drdly. Původní byly zrušeny kvůli nouzo- vému stavu. Při uvolnění situace se nové průzkumy uskuteční ve dnech 11. a 17. června 2020 od 16.00 do 17.30 v budově ZUŠ.

Přihlášky do uměleckých oborů či sbor-ového zpěvu si mohou zájemci předem stáhnout ze stránek školy: www.zuszdardly.cz, vyplnit čitelně z obou stran (nejlé- pe na počítači), podepsat a oskenované zaslat emailem na adresu: fdvorakpiano@seznam.cz - nebo osobně vhodit do poš- tovní schránky na budově školy do 10. června 2020. Přihlášku lze také vyplnit přímo u talentových průzkumů. Aktuální vývoj na webu školy.

-red-

Členové klubu trpí civilizačními chorobami, ale už třicet let drží partu

Jejich mottem je citát z Malého prince od Antoine de Saint-Exupéryho: „Správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné.“

Letos v květnu uplyne 30 let od založení žďárské Základní organizace Svazu postižených civilizačními cho- robami v ČR. Sdružuje Klub kardiak- ů a Klub diabetiků.

„Od té doby nepřetržitě organizujeme a realizujeme různé aktivity, které přis- pívají k udržení nebo zlepšení fyzické- ho i psychického stavu našich členů,“ říká předsedkyně Drahomíra Krejčí.

Parta přátel se řídí úvodním mot- tem a plánování veškeré činnosti se děje s ohledem ke zdravotnímu ome- zení lidí zatížených některou z civili- začních chorob. „Mezi našimi členy je oblíbené rehabilitační cvičení v tělocvič- ně, na židlích i v bazénu. Baví nás bow- ling, stejně jako vycházky se zaměřením na přírodu a historii regionu, či turisti- ka s výlety do neznáma,“ vyjmenovává

TURISTIKA po regionu i výlety do neznáma patří v klubu mezi oblíbené.

Foto: archiv SPCCH, Žďár n. S.

usměvavá předsedkyně.

Členové svazu mohou zvolit i rekondiční lázeňské zájezdy v Česku a dvakrát ročně si společně zajet do termálních lázní v Maďarsku. Výlet- níci cestují po republice i sousedních

zemích.

Svaz pro své členy pořádá i před- nášky se zajímavými tématy. Parta společně vyráží za místní kulturou a občas i do Vinohradského divadla v Praze.

„V roce 2019 se naši členové zúčastnili 61 akcí, které probíhaly v 308 kalendář- ních dnech s účastí víc jak 1800 osob.“

Pravidelných pohybových aktivit se zúčastňovalo 98 našich členů,“ uvádí Drahomíra Krejčí pro představu.

Vzorem pro ni jsou její předchůd- ci a bývalí předsedové, kteří se o roz- voj žďárské organizace významně zasloužili. Někteří ji přímo zakládali. „Byli to pánové Jan Jáněský, Josef Ško- da, Jaroslav Blažek a Bohumil Veselský a Ivan Pinkava. Umožnili nám, nástup- cům, na jejich práci navázat a dále ji rozvíjet. Bylo štěstí poznat tak úžas- né lidi a spolupracovat s nimi,“ cení si Krejčí.

Své třicetiny chce svaz oslavit netra- dičním dopoledním piknikem všech svých členů. Zatím to však kvůli karanténě není možné. „Určitě bude zase lépe a my opět na všechny naše čin- nosti navážeme,“ neztrácí Drahomíra Krejčí optimismus.

-lko-

Žďáráci mu říkali doktor-lidumil

Letos v květnu si připomínáme 155. výročí narození Bedřicha Drože dne 26. 5. 1865. Tento pokrokový muž patřil k nejvýznamnějším žďárským osobnostem a zasloužil se o rozkvět města.

Proslul svým lidským přístupem k nemocným, přezdívalo se mu doktor-lidumil. Byl průkopníkem tehdy nového lékařského oboru fyzioterapie a rentgenologie.

Coby vlastivědný pracovník Bedřich Drož šířil regionální historii. Je autorem děl o historii Žďáru a žďárského kláštera. Dokázal posluchače oslovit svými osvětovými přednáškami o zdraví a hygieně.

Z kantorské rodiny

Drožovi předci pocházeli ze západu Vysočiny, kde byli jeho praděd i děd kantory. Otec Alois Drož coby státní úředník cestoval za prací po celé monarchii. Proto se také Bedřich narodil v Černovicích na Ukrajině. Rodiče se nakonec usadili v Polně.

Mladý Drož vystudoval německé gymnázium v Jihlavě. Kromě hlavní vyučovací řeči zvolil i češtinu, latinu a řečtinu. Po maturitě r. 1884 chtěl na filosofii, ale na přání rodiny zvolil medicínu na staré české lékařské fakultě v Praze. Byl i mimořádným posluchačem německé lékařské fakulty.

Éra lékaře

Po promoci v roce 1891 a praxi externisty působil v Dolní Bobrově a

ŽďÁRSKÝ lékař Bedřich Drož se svou četnou rodinou.

Zdroj: RM, Památník k oslavě 400letého jubilea Povýšení Žďáru na město

Novém Městě na Moravě. Do Žďáru lékař nastoupil r. 1894 a působil tu přes 20 let. Aby se užíval, kromě městečka s 3000 obyvateli rozšířil obvod i na panství v Zámku Žďáře. Byl obvodním, panským i železničním lékařem.

155. výročí narození

Zajímavostí je, že MUDr. Drož začátkem 20. století vykonal ve Žďáře vůbec první úřední soudní pitvu. Učinil tak rovnou na novém hřbitově u jamské silnice. Cílem lékaře bylo objasnit smrt mladé ženy. Jeho práci přihlíželi soudní úředníci a místo hlídal četník. Snímek z archivu RM najdeme v knize Uličník

I. (str.69) autora M. Lopaura.

Mladý lékař se oženil s Hermínou Süssovou, dcerou významného žďárského obchodníka. Tím se stal i švagr Otakara Veliše, známého starosty a hoteliéra. I on byl zetěm Františka Süssa.

Veliš byl svérázný, ale pokrokový člověk a vlastenec, přítel TGM. Drož se s ním podílel na obnově TJ Sokol. Manželé Drožovi měli čtyři dcery a syna.

Drož politik

Netrvalo dlouho a vzdělaný Drož si vydobyl místo na radnici. Do obecního zastupitelstva byl v letech 1902-1908 zvolen celkem třikrát, naposled jako radní. Klonil se na stranu pokrokovou, vedenou Velišem, ale uznával i Masarykovu realistickou stranu.

Spolu se starostou Otakarem Velišem a továrníkem na škrob Josefem Smeykalem se zasloužili o obnovení TJ Sokol ve Žďáře. Doktor Drož byl zvolen náčelníkem. K tomu ve svých vzpomínkách uvádí, jak se coby laik doma před každým cvičením pečlivě připravoval dle Tyršovy tělocvičné příručky. Aby pak mohl v tělocvičné cvičení prováděti...

Coby člen zdravotního odboru města měl hlavní slovo v otázce hygieny, dezinfekce, zásobení vodou, kanalizace, očkování a výživy.

Zaváděl moderní fyzioterapii

Dr. Drož se zájmem sledoval světové novinky svého oboru. Ve Vídni navštívil kurz o masáži a léčebné gymnastice, v Berlíně absolvoval elektroterapeutickou a rentgenologickou praxi a ve švýcarském Curychu se přiučil fyzikálním léčebným metodám.

Moravské místodržitelství MUDr. Drožovi v roce 1910 povolilo zřídit ve Žďáře ústav pro elektroterapii a radiologii. Byl jedním z prvních na Moravě. Lékař nakoupil drahé přístroje z oboru mechanoterapie a léčebné gymnastiky.

V roce 1911 Moravská lékařská komora jmenovala MUDr. Drože odborným lékařem pro fyzikální terapii. Fyzikálně-chemickou akademií v Palermu byl jmenován čestným členem se zlatou medailí první třídy pro zásluhy vědecké a humanitní.

Malé město, jakým byl Žďár, sice lékaři nebránilo v osobním rozvoji, nemohlo však poskytnout vhodnou klientelu. Náklady spojené s mimořádně moderně vybaveným ústavem byly vysoké.

Bedřich Drož tak přesídlil do Hradce Králové, kde žila jeho dcera. Tam úspěšně působil až do roku 1933. Ještě před odchodem byl jmenován čestným občanem Města Žďáru.

Šéfoval válečnému lazaretu

Lékař se do Žďáru nakrátko vrátil v době 1. světové války, kdy zde vedl pomocnou nemocnici.

Tehdy se Národní dům (dnes městské divadlo) změnil v lazaret a Dr. Drož tu ošetřoval zraněné a rekonvalescenty.

Na penzi se Bedřich Drož odstěhoval za rodinou do Jihlavy, kde 20. 1. 1943 ve věku 77 let zemřel. Pochován byl na žďárském hřbitově.

Spisovatel a překladatel

Koníčkem Bedřicha Drože byla žďárská a regionální historie, již se věnoval jako vlastivědný pracovník. Napsal a vydal „Dějiny kláštera a města Žďáru na Moravě“ (1903), Památník k oslavě 300 letého jubilea povýšení Žďáru na město (1907); Město Žďár a okolí (1907) ad.

Zajímavé je, že překládal do němčiny vlastenecky laděné verše J. Nerudy, J. Vrchlického, J. S. Machara, které publikoval již za studií. Založil a v letech 1900-1907 redigoval populární časopis Žďárský obzor. Sam do něho přispíval a přinášel náhled na klíčové zdravotnické problémy. Dopisoval i do Horáckých listů či Moravských rozhledů. V jihlavských listech od r. 1936 zveřejňoval své překlady německých autorů.

-Iko-
(Čerpáno z regionálních zdrojů)

Zajímá tě práce v lékárně?

Pojď studovat na VOŠ FARMeko

Obor Diplomovaný farmaceutický asistent

- Tříleté vyšší odborné studium.
- Obor je zaměřen především na výuku farmaceutických a zdravotnických disciplín.
- Denní i kombinovaná forma studia.
- Absolventi získávají titul diplomovaný specialista - DiS.
- Studenti mají možnost získání stipendia.

FARMEKO

VOŠ zdravotnická
Znojemská 76, Jihlava

Tel.: 567 306 261

GSM: 739 387 973

farmeko@farmeko.cz

www.farmeko.cz

j05-8D

MÁCA, s.r.o.

přijme pracovníka
na pozici

AUTOKLEMPÍŘ / KAROSAŘ

Co vás čeká

Odborné práce v automobilovém průmyslu, konkrétně karosařina.

Co byste měli mít

Výuční list v oboru. Pracovitost. Řidičský průkaz B.

Nabízíme práci v nejprofesionálnějším autocentru na Vysočině. Dobrá pracovní skupina. Práce na plný úvazek, práce na zkrácený úvazek. Praxe výhodou.

Nadstandartní příjmy dle výkonu plat 35.000 – 55.000 Kč/měsíc

V případě zájmu nás kontaktujte na tel.: 602 524 041
či na e-mail: kariera@automaca.cz

t05-maD

OC Convent, Horní 6
Žďár nad Sázavou
www.k3sport.cz

VYBAVENÍ DO PŘÍRODY

OBLEČENÍ PRO VOLNÝ ČAS

MÁME ZNOVU OTEVŘENO! PŘIJĎTE SE VYBAVIT DO PŘÍRODY S NEJVĚTŠÍ SLEVOU, CO JSME KDY MĚLI!

HUSKYDAYS
SLEVY TEXTILU do 31. května

30-50%

do 30. června **SLEVA 30%**

NA KEMPINGOVÉ VYBAVENÍ HUSKY

OHUSKY

Žďár před 75 lety osvobodil až 10. května Střelecký sbor 40. armády

Město Žďár na Moravě (nad Sázavou je až od roku 1949) a okolí osvobodila v květnových dnech roku 1945 sovětská 40. armáda generálporučíka Filippa Fedosjeviče Žmačenka. Válkou šla od roku 1941.

■ Lenka Kopčáková

Osudy armády sleduje Pavel Elbl, historik Regionálního muzea zaměřený na vojenství. Pro ŽN stručně přibližuje její cestu osvobozením.

„Čtyřicátá armáda náležela do sestavy 2. ukrajinského frontu maršála Sovětského svazu Rodiona Jakovleviče Malinovského.

Zformovala se v srpnu 1941, dva měsíce po vpádu nacistů do Sovětského svazu,“ uvádí historik. Německá operace Barbarossa byla hlavním impulsem zahájení Velké vlastenecké války.

Námi sledovaná 40. armáda prošla coby součást Rudé armády většinou těžkých bitev na evropském území SSSR, Moldávie, Rumunska, Maďarska a Československa. Byla mnohokrát doplňována a reorganizována. Do onoho 2. ukrajinského frontu byla začleněna v roce 1944.

„Útok na jižní Moravu, nazývaný Bratislavsko-brněnskou operací začal 25. 3. 1945, kdy Sověti překročili Hron a zlomili odpor Němců severně i jižně od Dunaje,“ říká Pavel Elbl a dodává, že v tento den 40. armáda osvobodila první slovenská města.

Brněnská fáze operace začala 5. 4. 1945. Bránící se německé jednotky byly později posíleny dalšími formacemi staženými od Vídně, kterou Rudá armáda dobyla 13. 4. 1945. Ale i 2. ukrajinský front posílila 6. gardová tanková armáda generála Andreje Grigorjeviče Kravčenko.

„Město Brno bylo navzdory tvrdému nepřátelskému odporu osvobozeno 26. 4. 1945. Při dalších urputných bojích na Moravě počátkem května 40. armáda osvobodila města Zlín a Kroměříž. To, že Němci měli silně opevněnou Dražanskou vrchovinu, bránilo postupu Rudarmějců na severovýchod od Brna,“ popisuje průvodce událostmi

Další postup zahájil 2. ukrajinský front s 1. a 4. rumunskou armádou dne 7. 5. 1945 v rámci Pražské operace. Útok započal v pásu od Brna k jižní hranici s Rakouskem směrem na západ, průlomem jedné armády jižně od Brna.

„Rudá armáda za tvrdých bojů útočila v průběhu 8. 5. 1945 na německá vojska skupiny armád Střed polního maršála Ferdinanda Schörnera ve směru Moravský Krumlov, Třebíč, Jihlava, Znojmo a Dačice,“ říká Elbl.

Poté, co v noci z 8. na 9. 5. 1945 vešla v platnost bezpodmínečná kapitulace Německa, zahájil Wehrmacht a jednotky Waffen-SS ze skupiny armád Střed spěšný útek do americké zóny v jihozápadních Čechách. 2. ukrajinský front Němce v těsném závěsu pronásledoval a 40. armáda pod velením generálporučíka Filippa Fedosjeviče Žmačenka postupovala na krajním

KRÁTCE po osvobození regionu. Generálporučík Žmačenko salutuje davům na novoměstském náměstí. Zdroj: archiv Horáckého muzea Nové Město na Moravě

OBRÁZEK na památku, zapsal si fotograf Vilém Frenzl. Božena Dvořáková se samopalníky před svým domem.

Zdroj: kniha Žďár n. S. ve fotografiích – Květen 1945.

pravém křídle uvedeného frontu vedlého maršálem Rodionem Jakovlevičem Malinovským.

„Politickým zástupcem velitele armády Žmačenka byl v roce 1945 generálmajor Kirill Parkantjevič Kulík a náčelníkem štábu plukovník Ivan Alexejevič Pigin,“ přibližuje historik.

Veliteli armády bylo podřízeno velitelství armády se štábem, 51. střelecký sbor, 54. obrněný sbor, 153. kanónová dělostřelecká brigáda, 4. ženijní brigáda a další jednotky.

V ranních hodinách 10. 5. 1945 vstoupily podřízené jednotky 40. armády po silnici směrem od Nového Města na Moravě do Žďáru. „Nejprve naším městem projela kolem šesté hodiny ranní jízdní hlídka, která odčvátala směrem k vesnici Hamry, následována tanky. Ani ty se zde nezdržely a valily dál ke Žďáru nad Doubravou,“ líčí Pavel Elbl.

Teprve po necelých dvou hodinách na žďárském náměstí zastavila nákladní vozidla s pěchotou. Žďáráci nemohli uvěřit – byli svobodní! Konkrétně

naše město osvobodil 51. střelecký sbor generálmajora Alexandra Dmitrijeviče Rumjanceva ze sestavy 40. armády. Tato armáda následující den rozbila svůj hlavní stan v budově gymnázia v Novém Městě na Moravě, tehdejší okresním městě.

Žďárské oběti války

Jak historik Regionálního muzea dodává, celkový počet obětí z města Žďáru za celé období 2. světové války, včetně Židů činí s největší pravděpodobností 117 osob.

Ve Žďáře položilo své životy 11 příslušníků sovětské 40. armády a dva příslušníci Rumunské armády.

„Přímo v boji na katastru města padl 10. 5. 1945 pravděpodobně jeden Rudarmějec neznámého jména, který byl posléze odvezen do Nového Veselí a pohřben na tamním hřbitově. V divizní nemocnici dislokované ve Žďáře však v době od 13. 5. do 30. 6. 1945 zemřelo 10 důstojníků a vojáků Rudé armády. Všichni se podíleli na osvobození Československa i Žďárska. Zahynuli v souvislosti s likvidací nahromaděné nepřátelské munice,“ připomíná Pavel Elbl.

Jsou to tito muži:

maj. Fedor Andrejevič Čuchonov (42 let), kap. Dmitrij Petrovič Meljukov (42), kap. Semen Alexejevič Kosatkin (35), kap. Izrael Džakulov (50), serž. Michael Nikolajevič Derevjanyh (25), voj. Ivan Antonovič Kondraťev (35), voj. Ivan Romanovič Jaruchin (25).

Vyjmenováni byli v roce 1945 původně pohřbeni v areálu poutního kostela sv. Jana Nepomuckého. Odkud byly jejich ostatky, včetně důstojného památníku přeneseny v roce 2015 na nový hřbitov pod Zelenou horou.

V areálu poutního kostela byli r. 1945 pochováni i dva příslušníci 30. Pěšího pluku rumunské 3. divize: seržant-major Konstantin Cocioraba a voják Ion Marin. Jejich tělesné ostatky byly později převezeny do rodného Rumunska.

Druhý hrob Rudarmějců je na hřbitově Jamská, a jsou v něm uloženi: nadpor. Vasil Sergejevič Sadověnko (35 let), voj. Zavrodský (22) a neznámý voják.

Další osudy 40. armády

Jak historik uvádí pro úplnost, 40. armáda byla po své obdivuhodné a hrdinné anabázi krutými bojišti Východní fronty dne 28. 5. 1946 rozpuštěna. Generálplukovník Filipp Fedosjevič Žmačenko v poválečném období zastával v sovětských vojácích velitelské funkce a byl předsedou republikové branné organizace. Zemřel ve službě v červnu 1966. Bylo mu 71 let.

Název 40. armády byl obnoven v roce 1979 při organizaci nové vojenské jednotky nasazené v Afganistánu. Stažena odtud byla v roce 1989.

Služby

Angličtina a němčina

■ Skupinové a individuální kurzy anglického a německého jazyka všech pokročilostí. Příprava na maturitu a zkoušku FCE. Skupinové kurzy zahajujeme vždy v únoru a září v rozsahu 18 výukových bloků a před zahájením máte možnost účastnit se zdarma 2 následujících hodin. Individuální výuku nabízíme v průběhu roku dle dohody včetně Business and Technical English.

Systemy jakosti s.r.o., Horní 30, Žďár n.S. (HOTEL FIT, 4.p.), tel: 727 882 103, 566 620 261, www.systemy-jakosti.cz

Cvičení

■ Studio Formička, Horní 30, hotel Fit, Žďár n. Sáz.

Tvarování postavy, odbourávání tuku v podtlaku Vacushape, cvičení na rekondičních lavicích, celotělové zábaly, lymfodrenáže, solárium.

www.studioformicka.cz, tel. 566 626 130, 604 231 229

Geodetické práce

■ Ing. Petr Novák, kancelář č. 506, Dolní 165/1, Žďár nad Sázavou, tel.: 732 207 358, e-mail: gp.novak@seznam.cz

Geodetické práce pro katastr nemovitostí a pro výstavbu. Zaměřování pozemků a staveb, vytyčování hranic, podklady pro projekty, zaměř. skut. provedení staveb.

Kamenictví

■ Kamenictví Cafourek, Jamská 1670/30, 591 01 Žďár nad Sáz., Tel: 603 293 136 www.kamenictvicafourk.cz

Pomníky – urnové, 1 a 2 hroby, přírodní materiály. Nápis a opravy písma. Doplnky: žula, nerez, bronz. Renovace pomníků.

Klimatizace

■ KLIMATIZACE-TEPELNÁ ČERPADLA-VZDUCHOTECHNIKA
Prodej, montáž, servis, pravidelné kontroly.
www.svetklimatizaci.cz
Tel.: 728 385 371
Jihlavská 1148/16, Žďár nad Sázavou

Malíři

■ MALBEST, Nádražní 37/2, Žďár nad Sázavou, tel: 603 225 457-8. Veškeré malířské a natěračské práce včetně úklidu. Natěry fasád včetně lešení. Protipožární natěry včetně atestu, drobné zednické práce.
www.malbest.estranky.cz

■ Chromý Pavel, Na Úvoze 16, Žďár nad Sázavou, tel: 604 327 730. Malby, natěry. Malby včetně úklidu. Natěry oken, střeš, dveří, fasád. Drobné zednické a obkladačské práce.
e-mail: pavelpajos@seznam.cz

Krejčovství

■ Krejčovství Dita Horká, Jamská 30, Žďár nad Sázavou. Návrhy a šití na míru, stříhová služby, úpravy a opravy oděvu.
Tel: 608 645 449

Prodej pevných paliv

■ UHLOPARK KŘEŠTAN - rozvoz kvalitního břílnského uhlí OR2, OR1, KO a německých briket za nejnižší ceny v okolí Žďáru n. S. Skládání až do vzdálenosti 7 m a výšky 2 m. Přistavení kontejneru, prodej písků a kameniva, autodoprava.

Tel. 733 536 004,
e-mail: rudolfkrestan@seznam.cz,
www.krestan-uhli-sterky-pisky.cz

Tiskárny

■ Tiskárna UNIPRESS s.r.o., Jamská 57, průmyslová zóna, Žďár nad Sázavou. Tiskneme letáky, tiskopisy, katalogy, obálky, brožury, knihy, vizitky, samolepky, plakáty, pozvánky... Grafické zpracování, výsek, ražba, číslování, perforace, knižní vazby. Diplomové práce – tisk a vazba.

Tel.: 776 770 372, www.unipress-zr.cz

Žaluzie

■ Bednář Svatopluk, prodej-montáž-servis stínících techniky, včetně venkov.rolet, text. rolet, sítí proti hmyzu a markýz.

Tel.608 111 995 www.zaluzie-bednar.cz

Truhlářství

■ Josef Havelka - zakázkové truhlářství. Výroba, montáže a opravy kuchyní, nábytku, atyp. stavební - truhlářských výrobků. Soustružení dřeva.

Žitná 20, Žďár nad Sáz. 5, tel: 607 574 429, e-mail: josef-havelka@centrum.cz

Zahradnictví

■ Zahradnictví u Chlubnů nabízí: okrasné stromky a keře, borůvky, sadbu, zeleniny, voskovky a balkonové květiny. Vypracujeme projekty a realizace zahrad.

Otevřeno 7,30-17,30, tel. 607 285 194, 724 960 317, www.uchlubnu.cz

OZNAMOVATEL

KOUPÍM

■ Výkup STARÝCH peřin. Tel.:721 469 234.

■ Koupím škrdlovické hutní sklo. Vázy, mísy a jiné druhy. I celé komplety. Platba v hotovosti. Tel. 704 787 323

**Inzerujte
ve Žďárských
novinách**

**Čte nás
více než
30 000
čtenářů**

Kontakt: Markéta Mayerová
mob.: 732 235 415
e-mail: nzr.reklama@centrum.cz

Hyundai Tucson
Adventure
Limited edition

Již od 499 990 Kč*
Hyundai prémie 70 000 Kč

Ať už se vydáte kamkoli:

- maximální pohodlí vám zajistí bohatá výbava vč. dvouzónové klimatizace, tmavých zadních skel a bezklíčového vstupu
- zvláště náročné povahy ocení zvýhodněný paket Tech s předními Bi-LED světly, 8" navigací či elektrickými 5. dveřmi
- každého pak potěší zvýhodnění 50 % na automatickou převodovku DCT a nižší ceny dieselových motorů

0%
Nízké splátky
s nulovým navýšením

Sada zimních
pneumatik zdarma

Nejvýhodnější
Hyundai pojištění

Slevová tankovací karta
na 5 let zdarma

Tyto benefity platí pro všechny modely Hyundai.

Hyundai AUTOCENTR HUDEC, s.r.o.
Masarykova 1494, Nové Město na Moravě 592 31
+420 566 617 500 / www.autocentruhudec.hyundai.cz

www.hyundai.cz

HYUNDAI

* Hyundai prémie je již započítána v akční ceně modelu.

Hyundai TUCSON - kombinovaná spotřeba: 4,2-7,8 l/100 km, emise CO₂: 110-179 g/km. Fotografie je pouze ilustrativní.

Žena stále doufá ve spravedlnost

Vcházím do stroze zařízeného bytu. Vítá mne žena s chodítkem. Nemoc zvolnila její kdysi energické kroky. Je velmi vzdělaná, má pestrú minulost a pro některé je i velkou potížistkou. Nyní bojuje o střechu nad hlavou.

■ Lenka Kopčáková

V 80. letech jako novopečená inspektorka okresního odboru kultury objevila hospodářkou kriminalitu, čili rozkrádání památek. To, že vyzvala samotného předsedu ústředního výboru strany k vrácení odcizených středověkých kamen ze žďárského zámku, jí zlomilo vaz.

Rozebraná kamna se pak jako náhodou našla složená v zámeckém špýcharu. Ona však byla nucena vystěhovat se až do pohraničí.

Byť je víc jak 30 let od revoluce, Radovana Aksamitová stále cítí křivdu. Jak říká, někteří lidé, co o ní tehdy rozhodovali, i dnes na Žďársku zastávají funkce.

Se svým synem, který jí z rodiny jediný zůstal, jsou odsouzeni stále migrovat, nikde nemají pevný domov. Žena už dlouho volá o pomoc. Co jen dopisů rozeslala na různé úřady i ministerstva.

Do konce června se musejí vystěhovat. „Vůbec netuším, co s námi bude,“ zoufá si žena. Se synem zažili bydlet ve sklepech, v unimo buňce, dokonce i v lese. Na něco podobného dnes penzistka po vážných operacích nemá.

Když začne vyprávět o mládí, poocreje. To, co zažila ona, je na několik životů. Zejména česká historie je její velkou parketou a dozvídám se nejen žďárské zajímavosti. Hlavou mi běží, jak takový člověk může padnout až na dno.

Dívka z rytířské tvrze

Rodačka z Nového Města na Moravě přišla na svět v roce 1946. „Děda byl vrchním lesmistrem na zámku. Měl vášně pro výtvarné umění a vše staroslověnské. To on mi dal jméno Radovana,“ usmívá se žena, kdysi s dívčím příjmením Indrová. Otec ve Stránecké Zhoři po válce založil rodinu i první šlechtitelskou stanicí bramborářskou. „Bydleli jsme v objektu středověké rytířské tvrze. Bylo to chladné, ale romantické,“ ohlíží se paní Radovana.

Coby absolventka meziříčské všeobecné vzdělávací školy Radovana vyrazila do Prahy na přijímačky. V matčině kabátu a botách. Venkovanka uspěla a byla přijata na Filozofickou fakultu UK. Musela si přivydělávat doučováním a při dostavbě Jižního města umývala okna. Franština, jak říká, byla její vášně. Od Mezinárodního svazu studentstva jezdila jako tlumočnice.

Hrdá Češka ve Francii

Byl rok 1967 a ona se rozhodla odjet do Francie. Vydělala si na jízdenku a vyrazila. „Kamarádka mi domluvila podnájem u příbuzných v Provence. Byla tu totiž pobočka Filozofické fakulty z Marseille, kam jsem

RADOVANA AKSAMITOVÁ. Ve svých 74 letech nemá jistotu domova.

nastoupila“ vysvětluje. V Aix-en-Provence ji přijala dvojice velmi hodných Korsičanů. Připadala si prý jako v Četníkovi ze Saint Tropez.

„Na fakultě jsme měli mezinárodní sešlost. Studovali tu Turci, Řekové, Egypťané, žádná nenávisť k cizincům. Na svoji zem a národ byla tehdy Radovana nesmírně hrdá. Ve Francii si např. cenili našeho bezplatného zdravotnictví.

Česka měla vízum do května 1968. O dění u nás se dozvíдалa velmi zkráceně. „Jen domácí byli stále více zachmuřeni a jednoho dne mi nabídli, že mne adoptují. Divila jsem se proč a odmítla,“ vzpomíná. Studentka se kvůli stávce tamních odborů málem nedostala domů včas. Tři dni cestovala stopem.

Srpen 1968 osobně

V Praze Radovana pokračovala ve studiu. Když ráno 21. srpna pustila rozhlas po drátě, nemohla uvěřit. S kamarádkou běžely do centra. Na Václaváku stály ruské tanky. Vojáci na nich byli unavení, špinaví, zmatení. Lidé jim nadávali.

Dívky se pustily s davem. „Na Nábreží u Ústředního výboru strany jsme zahlédly skupinku lidí připravených pro eskortu do Moskvy. Tanky jezdily dokola, aby se k nim nikdo nedostal. Dva kluci s naší vlajkou se snažili proběhnout mezi tanky. Najednou výstřel a oni padli mrtví. Bylo to hrozné,“ vzpomíná žena. Snímek vlajkonosů se později dostal na obal francouzské knihy Dvě jara.

Radovanin starší kolega z fakulty, dnes sociolog Zdeněk Zbořil, byl předsedou stávkového výboru. „Přišel, že je tu francouzská televize a je potřeba tlumočit. Šla jsem. A tím se zamotala do dění,“ konstatuje.

V Mladé Boleslavi po autě novinářů stříleli. Zachránili nás lidé z nejbližšího domu,“ vzpomíná. Tak vznikla i reportáž u hostitelů v kuchyňce. Kameraman zpod linky točil ženu u stolu, která si s pláčem zoufala.

Reportéři bydleli v pražském hotelu Evropa, vždy vyráželi z Václaváku. Jednou nepřišli a dívka v hotelové knize hostů našla dopis, že Francou-

zi byli vyhoštěni, ale podařilo se jim vyvézt všechny reportáže.

Jan a Helenka

V lednu 1969 nikdo netušil, jaká tragédie se u Národního muzea stane. „Vedle mne na koleji bydlela dívka, s níž chodil náš spolužák na fakultě, Jan Palach. Byl to hezký a skromný chlapec. Helenka měla po obrně jednu ruku těžce poškozenou a kulhala. On ji vždy přišel naproti a pomáhal do školy s knihami,“ uvádí. Podle mínění R. Aksamitové nebyl Jan Palach vůbec takový, jak je dnes prezentován. Byl to člověk velmi charakterní, Český bratr. „Tehdy několik mladých mužů mezi sebou losovalo. Los padl na Palacha. Upálil se pro věc, věčně aktuální. Tou je naše prospěchářská česká povaha. Jsem přesvědčena, že Palach by byl z vývoje u nás po roce 1989 naprosto zoufalý,“ míní žena.

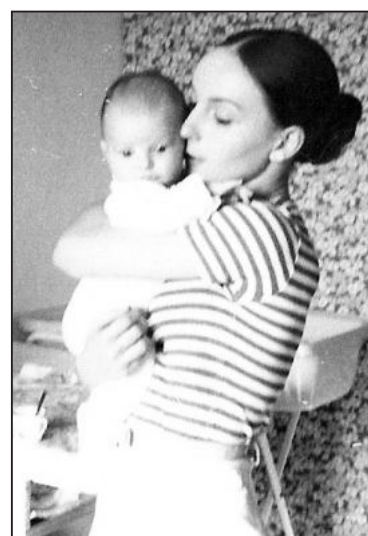
Dvě jara a StB

V březnu 1969 přijel do Prahy dvácín francouzský profesor Raymond Jean. Psal knihu o událostech v Československu s názvem Dvě jara. „Scházeli jsme se na kolejkách, kdo uměl francouzsky, pomáhal. I Helenka,“ říká pamětnice. Všem, kteří v knize vystupují, dal autor jiná jména. „Já jsem tam Zdeňka. V předmluvě však zmiňuje, že Radka I. skutečně existovala, byla to česká studentka, s níž se potkal ve Francii. A to byla chyba,“ míní.

Dvě jara vyšla v počátku normalizace, ale k Radovaně se dostala až po dvaceti letech. Kniha ovšem neunikla StB. Mladá žena byla roky sledována. „Dokonce mě chtěli vyhodit z fakulty. Že se tak nestalo, vědčím vedoucí mé diplomové práce, která za mne velmi ořodovala,“ je jí Radovana vděčná.

Novopečená kantorka nesměla vyučovat. Vdala se a měla dceru Karolinu. Manželství však ztroskotalo. Po čase sehnala práci v Československém rozhlasu, kde po předchozí čistce scházely kvalifikované síly.

„Mým úkolem bylo z dálnopisů o délce 10 m vytvářet minutové zprávy,“ vzpomíná. Dobrodružstvím byl prý

S DCEROU Karolinou v roce 1970.

ranní monitor, čili noční odposlech ze zpravodajského sálu ČTK. „Cenzurované zpravodajství bylo jen pro naše šéfy, nesmělo se odvysílat,“ upřesňuje.

V muzeu a na vykopávkách

Pak mladá matka nějaký čas pracovala i ve výstavnictví. Zajímavá práce však byla velmi časově náročná. Sehnala místo ve Žluticích na Karlovarsku, kde byla šťastná. Vedla pobočku Národního muzea a ve volných chvílích pomáhala archeologům s vykopávkami. Kousek odtud byla pohřebiště z doby bronzové a keltské - něco pro milovníci historie. „V této éře jsem se naučila spoustu užitečného v péči o památky i při zpracovávání sbírkových fondů,“ kvituje.

Mladá žena se partnersky podruhé spálila a se dvěma dětmi odjela domů do Stránecké Zhoře. „Tatínek mi slíbil situaci řešit. Náhle však zemřel. Vše v mém životě se obrátilo naruby. Honzíkovi bylo přes rok a Karolíně dvanáct. Zažívali jsme velou nouzi,“ vzpomíná s trpkostí.

Objevila rozkrádačky

Když se na Okresním národním výboru ve Žďáře uvolnilo místo inspektorky na odboru kultury, vzala to jako výzvu. Netušila, do čeho jde. Po vykonání příslušných zkoušek Radovana Aksamitová nastoupila jako jediný bezpartijní inspektor v JM kraji. Na starosti měla památky, muzea a galerie okresu. Usilovala o jejich obnovu.

„Poměrně záhy jsem však shledala rozsáhlou hospodářskou kriminalitu. Materiál pořízený z dotací byl využívaný ve prospěch funkcionářů. I řada lékařů má dodnes ve svých vilách mramorové krby,“ poukazuje Aksamitová. Zjistila také, že není řádně vedena evidence sbírkových fondů a občas něco zmizelo. Tehdy si bláhově myslela, že tomu zabráni.

Jak paní Radovana vysvětluje, do žďárské památky I. kategorie plynuly naprosto výjimečné prostředky z rezervy státního rozpočtu. Rekonstrukce zámku byla dotována i z Malého televizního sázení (MATES). V JM kraji takovou dotaci dostával jen hrad Bítov a Žďár n. S.

(Pokračování na str. 15)

Žena stále doufá ve spravedlnost

(Dokončení ze str. 14)

Školství a kulturu řídil na tehdejší Okresním výboru KSČ Bohumil Kříž a dával úkoly Jaroslavovi Pickovi, nechvalně známému školnímu inspektorovi. Pod Picku stranicky náležela i oblast kultury. „Ředitelem Okresní památkové správy byl další Kříž. Josef. Kdysi zedník Okresního stavebního podniku,“ upřesňuje pamětnice.

Nešťastná kamna

Stav bývalého kláštera byl alarmující. Krovy napadené dřevomorkou, některé objekty na zbor. Inspektorka se pustila do rekonstrukce. Sehnala odbornou firmu a akci rozdělila na řadu staveb. Hasila, co zrovna hořelo. „Nejhůř na tom byla budova starého opatství vedle prelatury. Hrozila zřícením. Přesně podle památkových dispozic jsme ji pečlivě zrekonstruovali. Oprava jen této budovy stála 30 miliónů tehdejších korun,“ připomíná bývalá inspektorka.

Předtím bylo nutné objekt vyklidit. Demontovat bylo třeba i velmi vzácná středověká kamna. Rozebrané kachle byly označeny a zapsány do seznamu movitých památek, aby po opravě mohly být znovu odborně postaveny.

„Jednou mi volá kolega Chudárek, že kamna se nakládají na ávii a povevou je vedoucímu tajemníkovi strany Matyášovi na jeho chalupu na Vyškovsku. Ta nejcennější kamna v areálu!“ zděsila se Aksamitová. Ihned vyrazila na Okresní památkovou správu. Ředitel nezapíral. Tajemníkovi se kamna líbila, tak mu je dal. Sám Matyáš prý později zkoušel inspektorku zkomumovat.

Netrvalo dlouho a na Radovanu Aksamitovou přišel anonym, že rozvrací manželství. „Picka mi rovnou řekl, že má příkaz mě odstranit. A pak se objevilo další nepravdivé a sprosté udání. Podepsali je i lidé, z nichž někteří jsou ještě dnes ve funkcích,“ upozorňuje žena. Psychický teror neunesla. Pod tlakem politické perzekuce byla propuštěna – údajně na vlastní žádost.

Co člověk unese

„Picka ještě zařídil, že mohu dostat jen práci ošetřovatelky skotu, uklízečky vagonů a WC,“ uvádí. Velmi ponižující. V nouzi ale nakonec žádala i o to. Všude ji odmítali.

„Tehdy jsme s dětmi už neměli z čeho žít. Na syna situace psychicky dolehla a začal mít problémy s pozorností. A tu mi Picka začal vyhrožovat, že ho nechá zavřít do Křižanova (ústav pro mentálně postižené),“ žaluje matka. Užila si své.

K případu kamen dnes dodává, že až po řadě let byla na její žádost celá záležitost prošetřena.

A závěr? Policie ČR potvrdila hospodářskou kriminalitu. Pachatelem byl Josef Kříž, dnes již zesnulý ředitel OPS ve Žďáře n. S. Jeho stíhání bylo v červnu 1990, z důvodu amnestie zastaveno.

Lituje odcizení

Žena musela odtud. V tisku objevila, že Ústí nad Labem shání učitele.

VELKÉ naděje v napravení křivd perzekuovaných učitelů ve Žďáře n. S. dne 1. 6. 1990. Zákon o mimosoudních rehabilitacích však tehdy ještě neplatil.

Bez obalu napsala, proč ji vyhodili a že nemá kde být. V březnu 1989 ji škola vyzvala, že může nastoupit.

Dcera zrovna maturovala na hotelovce, a chtěla zůstat. Matka tedy odešla jen se synem... Už se pak nikdy neviděli.

„Kvůli mně Karolina nesměla dostat zaměstnání v oboru, ale jen pomocnou práci. Provádala se někde do Klatov. Moc toho lituji, zvláště pro jejího bratra je to velká citová ztráta,“ říká matka.

V ústecké škole syn zvládal učení bez problémů a učitelce bylo dovoleno zavést i francouzštinu.

Naděje v nápravu křivd

Rok po sametové revoluci přišel Radovaně Aksamitové dopis ze Žďáru. Tehdejší tajemník rehabilitační komise při ONV jí psal, že bude rehabilitována a všechny křivdy napraveny. Rozjela se domů.

„Rehabilitace 1. 6. 1990 byla však pouhou fraškou, neboť zákon o mimosoudních rehabilitacích nabyl účinnosti až v roce 1991,“ konstatuje zklamane. Až v roce 2010 díky vlastní snaze obdržela náležité Osvědčení o rehabilitaci s rozkladem, že Ministerstvu financí, jakožto nástupnickému orgánu po zaniklé státní správě, přísluší povinnost finančního odškodnění; Městskému úřadu ve Žďáru n. S. přísluší řešení bytové situace a odškodnění za zdravotní újmu.

„Moje snaha o smír byla odmítnuta, proto jsem se musela obrátit na soud, který skončil v můj neprospěch. To kvůli nepravdivému tvrzení, že jsou nároky promlčeny,“ konstatuje žena.

Dostala se do insolvence, se synem žili ze starobního a jeho částečného invalidního důchodu. Radovana Aksamitová těžce nese, že v rodném kraji nedostala odškodnění ani možnost pracovat a žít. „Zůstávám tu stále nežádoucím svědkem,“ myslí si.

Až moc častá zklamání

Se synem prošli 13krát republikou, brala vždy místo s ubytováním, Jan musel všude skládat vyrovnávací zkoušky.

Když jim svítla naděje na otevření

jazykové školy v Jimramově, sehnali si bydlení v DPS.

„Honza dojížděl do školy v Bystřici. Zaměřil se na chov koní a já měla radost, že ho to baví. Jednou v knize o Zaříkovači koní našel e-mail na autentickou postavu příběhu. Od té doby si dopisuje se samotným Monty Robertsem,“ říká hrdá matka. Syn má na facebooku založenou skupinu Přátelé mustanga epeluza a je i v kontaktu s partou žen, která tento starý druh koně zachraňuje. Do své seminárky čerpal z osobních zdrojů.

„Když jsme však v Jimramově ztratili šance, zrovna na Stědrý den dostal syn obrovský epileptický záchvat a dlouho ležel u Svaté Anny. Bylo to hrozné,“ vzpomíná paní Radovana. V nouzi se obrátila na novoměstského starostu Josefa Sokolíčka. Slíbil pomoc, sehnal byt. Oba se těšili z naděje na adekvátní práci.

„Starosta Sokolíček nečekaně zemřel a my byli po čase vyhnáni za asistence policie. To už jsem byla po operaci srdce a kyčle. Směli jsme zůstat v unimo buňce u tamního rybníka,“ pokračuje žena ve svém neuvěřitelném vyprávění.

POSLEDNÍ chvíle života dvou vlajkonošů. Snímek z 21. 8. 1968 se ocitl na obalu knihy Raymonda Jeana.

Foto: Lenka Kopčáková a archiv R. A.

Chtěli je rozdělit

Pak dvojice našla přístřeší na žďárské ubytovně Morava. Místnost o 12 m². „Byla na nás svolána případová konference. Zástupci města, kraje, charity a facilitátorka z Třebíče. Došli k závěru, že nejlepší bude, když Honza půjde do azyláku a já do starobince mimo okres Žďár n. S.,“ tvrdí Radovana Aksamitová.

Když jim hrozila výpověď z ubytovny, složili se na ně zahraniční i naši dělníci. Pak se na dvojici štěstěna alespoň na chvíli usmála. Jan absolvoval v Jihlavě rekvalifikační kurz na strážného a našel si práci ochranky v jednom žďárském obchodě. Sehnali i současný pronájem. Ale mají jej jen do prázdnin. „Pak nevíme, co si počneme,“ obává se penzistka. Bezúspěšně hledají náhradu, ale byt se závazkem si nemohou dovolit.

Na otázku, proč tak lpí na Žďársku, Radovana Aksamitová odpovídá, že je to její rodný kraj.

Lituje, že nikdo z polistopadových funkcionářů se přes všechny prosby nezasadil o spravedlivé řešení jejich případu.

Kam ve Žďáře

ŽĎÁRSKÉ POINTY (4. patro polikliniky)

Akce proběhnou jen při zrušení nouzového stavu v ČR.

Family Point: 12. 5. 9.30 Rodičem a učitelem aneb digitální technologie bezpečně (lektorka Petra Sobková); **15. 5. (9.00 - 10.00)**

Zdravotní monitoring

Senior Point: 5. 5. 9.30 Význam pohybu v seniorském věku (lektorky z RHB Martina Topinková a Dana Šamořilová); **19. 5. 9.30 Lurdy** cestovatelská přednáška (lektor Jiří Kamarád).

SENIORI ČR

Všechny plánované akce jsou dočasně zrušeny. Aktuální informace sledujte ve vývěskách a na odkazu <https://seniori-zdar8.webnode.cz/>. Vrácení peněz za neuskutečněné akce proběhne v termínech po zrušení nouzového stavu. -red-

Žďárské noviny

Vydává: Parola spol. s r.o., IČ 18199283, Fritzova 1552/34, 586 01 Jihlava, www.jihlavske-listy.cz/nzr - Vychází 1x měsíčně v nákladu 10.400 ks, zdarma do každé domácnosti, č. 5 vyšlo 7. 5. 2020. Vychází od roku 1994.

Adresa redakce: Horní 28, 591 01 Žďár nad Sázavou - Redaktor: Lenka Kopčáková, mob.: 736 193 687, e-mail: nzr.redakce@centrum.cz - Inzerce: mob.: 732 235 415, e-mail: nzr.reklama@centrum.cz - Tisk: Czech Print Center a.s. - Registrace: MK ČR E, číslo indexu 11277 - Distribuce: RENVY Trade s.r.o., Grusova 413. Pardubice. Reklama: tel.: 567 578 027.

© Parola spol. s r.o. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Žďárských novin bez písemného svolení vydavatele je zakázáno.

HiGHLAND
SPORT

**Největší výběr
elektrokol**

CUBE
HAIBIKE
LEADER FOX

Palachova - Žďár nad Sázavou

www.highland-sport.cz

Bosch Car Service *autoFIVE*

Servis klimatizace včetně dezinfekce

Servis klimatizace
chladio R134a
za 600 Kč*

Servis klimatizace
chladio 1234yf
za 800 Kč*

Dezinfekce
klimatizace
ZDARMA

Reinpo-autoFive s.r.o.
Jihlavská 1007
Žďár nad Sázavou
Objednávejte se na:
608 041 747, 724 011 479
www.autofive.cz

*Ceny jsou včetně DPH. V ceně za klimatizaci není zahrnuto chladivo. Akce platí do 1. 6. 2020